

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Servori neînfrâncați nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inserate mai primesc în Viena R. Mosse, Haasensteim & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppel, J. Donnerberg. În Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat. În Frankfurt: G. L. Daube. În Hamburg: A. Steiner.
 Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o colônă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifi și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. s. 30 banf.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂRŪ DE DUMINECĂ 20)

„Gazeta” este în fă-care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe unu an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe unu an 40 franco, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franco.
 Se prenumără la tôte oficele postale din întru și din afară și la dd. colector.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe unu an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe unu an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a. s. 15 banf. Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 110.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 17 (29) Mai

1892.

Memorandul.

Brașov, 16 Mai v.

Pre când scriem aceste rânduri, șosesce în Viena deputațiunea română, care va avé sê așternă monarhului nostru memorandumul redactat de comitetul ales de conferența noastră trecută.

Deputațiunea va fi compusă din membrii comitetului din Sibiu *in corpore* și pe lângă ei dintr'unu număr însemnat de frați de ai noștri din Transilvania și Țera unghurască, cari i-au însoțit în drumul la Viena.

Nu ne facem nici o iluziune despre dispozițiunile ce domnescu ađi în sinul societății din Viena pentru noi Români și în genere pentru naționalitățile din Ungaria. Scim destul de bine și ni se dă mereu privilegiu sê ne convingem cât de multu ne iubesc Nemții din Viena; de grija lor am puté perî în totu césul, căci pe nimeni nul dore capul de noi.

Nu i-au durut capul pe Nemți de noi atunci, când erau tari și mari și aveau frânele guvernului central austriac în mâna lor. Numai așa s'a putut întâmpla, că încă la 1865, aproape unu an înainte de catastrofa dela Koeniggrätz, Austriacii dela cârmă ne-au dat pe noi Români cu Ardealu cu totu pe mâna Ungurilor, punându-ne la grația și disgrafia lor.

Se împlinesc peste trei săptămâni 25 de ani, de când, după încoronarea din Pesta, au fost cassate și cu totul îngropate legile pentru egala îndreptărire a națiunii române, aduse de dieta ardelenescă dela 1863/4 și sancționate de Împăratul și Marele Principe alu Ardealului. Și acesta s'a întâmplat cu scirea și cu consământul Austriacilor.

De atunci și până în momentele de față pressa germană cen-

tralistă din Austria nu și-a ridicat o singură dată măcaru glasul în apărarea noastră și a celorlalte naționalități asuprite nemaghiare. Dimpotrivă, am văditu foile germane de dincolo de Laita lăudându „energia” și dibăcia Maghiarilor în centralizare și maghiarisare și și astăzi politica violentă a acestora se bucură de aprobarea Nemților suprematiști, cari, ca și Ungurii, sunt conduși de aceleași poftes de desnaționalizare față cu naționalitățile din Austria.

Nu ne amăgim dăr în privința bunăvoinței, ce o voru întâmpina memorandumii români la poporațiunea Vienei, deși de altă parte nu trebuie sê uităm, că în Viena mai sunt și cercuri politice, cari mai multu ori mai puțin, fiă din interesu, fiă din convingere, — ca de pildă cercurile naționaliste — simpatizează cu cauza popórelor asuprite din monarchia noastră dualistă.

Din această parte, nu ne îndoim, voru fi întâmpinați Români noștri cu prevenire și cu simpatia.

Dăr mandatul comitetului din Sibiu n'a avut de scopu de a inaugura legături amicabile cu poporațiunea Vienei, ci de a așterne Majestății Sale memorandumul politicu privitoru la situațiunea noastră.

Lucru de căpeteniă este și rămâne prin urmare primirea, ce-o va întâmpina deputația română la Tron, cu alte cuvinte șorte ce-o va avé memorandumul.

Despre cuprinsul memorandumului nu s'a publicat nimic prin foile noastre române. Nuscim dăr ce va cere comitetul din Sibiu în memorandum. Suntem în dreptu însă a crede, că postulatele memorandumului nu se voru abate nici câtu negru sub unghia dela linia

trasă de programul nostru naționalu din 1881, căci numai și numai între marginile acestui programu a primitu comitetul mandatul privitoru la așternerea lui.

În această firmă presupunere dăcem: Dea Dumneșu sê fiă bine, și pasul întreprinsu cu memorandumul la tron sê n'abă decâtu numai urmări bune pentru noi!

Iluzii însă nu ne facem nici în privința acesta. Bătut'am destul calea la Viena cu jalbele noastre și étă-ne unde suntem. Și decă atunci, când cei de acolo împărțiau colacii, am fostu atâtu de vitregu tractați, putem noi ore sê ne așteptăm ađi la unu rezultat favorabilu causei noastre?

De bună sémă una din doue trebuie sê se întâmple: ori că Monarhul va primi deputația română, ori că nu o va primi, făcându pe voiă pôte sfetnicilor sei unghuri. Decă nu o va primi, atunci acesta ar fi o lovitură amară în vremuri amare; decă însă o va primi grațiosu, atunci ne muncesce temerea, ca nu cumva mângăerea, ce li-o va da Majestatea Sa celor, cari li voru presenta memorandumul, sê nu fiă decâtu mângăierea lui Szapary și a soților sei din guvern, cari ne îndrumă la constituția și la legile unghuresci.

Cu părere de rău mărturisim, că nu putem avé vre-o nădejde de Dómne ajută dela mergerea Românilor la Viena. Unu singuru efectu bunu ne promitem dela ea, că adecă va aduce érași în discuția publică pentru câtva timp tractarea noastră și a naționalităților celorlalte din Ardealu și Ungaria.

Sunt din cauza acesta, — încă înainte de a cunoșce rezultatul presentării memorandumului român, — foarte înverșunate foile șoviniste

maghiare în contra Românilor și colónele lor sunt pline de amenințări, de suspiciuni și de calumniări veninoșe, de cari se folosesc de obicei la asemeni ocașiuni.

N'am răspuns și nu vom răspunde la atacurile dușmănoșe îndreptate în contra Românilor de către foile maghiare, până ce nu vom sci ce șorte a avut memorandumul din cestiune.

Atunci numai vom vorbi, căci nu voim, ca față c'unu pasu atâtu de supus și pacinicu, ca acela al fraților noștri, cari se află ađi în Viena, sê așțăm și mai tare ura, ce din nenorocire bânțuie la noi cu atăta turia.

În față aprigei dușmăni, ce-o întâmpinăm mai din tôte părțile, când e vorba de recăștigarea drepturilor noastre strămoșesce, — dăcem cetitorilor noștri: Sê ne așteptăm mântuire decâtu dela hărnicia noastră și dela îndurarea Dumneșului popórelor! Sê ne unim puterile, sê ni-le întărim și sê ne luptăm cu bărbăția română și atunci veni-va timpul, când nu va mai trebui sê cerșim drepturi, ci le vom avé, pentru că le vom pretinde și ni-le vom lua!

CRONICA POLITICĂ

— 16 (28) Mai

Sinodul evanghelicu augustanu, ce este întrunit în Budapesta, se ocupă în timpul de față cu schimbarea statutului organicu alu bisericei aug. ev. Membrii acestei biserice sunt parte Slovaci, parte Maghiari, conducătorii și arhierii însă sunt numai Maghiari, ori cel mult nisce Slovaci renegați. De sine se înțelege apoi, că schimbările, ce se fac în statutul organicu alu acestei biserice, numai în favorul Slovacilor nu pot fi. Pe lângă alte măsuri, luate cu scopu de-a strimțora câtu mai multu libertatea bieților Slovaci și pe tărâmul biseri-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Odă lui G. Barițiu.

(Căută de autorul la banchetă, ce s'a dat în Sibiu în onóra d-lui G. Barițiu.)

În noptea mare, nesfârșită,
 De-odată stele s'au ivit,
 Și firmamentu 'n răsărit
 S'a luminat în o olipită.
 Lucórea lui a deșteptat
 Pe toți din somnul de veci,
 Și iute-a început s' nvia
 Unu ném de secol apăsăt.

Trezit, Românul eu mirare
 Privit'a stelele de sus,
 Și 'ndată s'a pornit, s'a dus,
 Să vadă bine zarea mare,
 Ce par' că i-a făcutu fior...
 Și printre stele vede una,
 Ce tuturora li-i cununa...
 Cum e lucéferul de dor.

Și stéua mare cu lumină
 Era unu june de român,
 Ce-și portă nému 'ntregu în sin
 Și cărui ném întregu se 'nchină.

Lucéferul din dor de di
 George Barițiu se numesce,
 Elu printre alții strălucese,
 Căci este cel ce ne trezi.

Cum Moise cu toiagul scóse
 Din stâncă apă la Judei:
 Și elu ne-arată prin condeiu
 Isvorul vieții glorióse;
 Și cum acela din pustii
 Adus'a tabla legii nou:
 George Barițiu scóte nou
 „Gazeta”, scrieri, sute, mii.

Cetesc Românii toți în țeră
 Și prindú curagiu și se'ntărescu,
 Vădendú, că némul românescu
 E ném ce n'are, ca sê piéră:
 „Avenú moșiă ș'unu trecutú,
 O limbă dulce, mlădióșă,
 Puteri de traiu în sânge, óse,
 Bărbați cu nume cunoscutú.

Dăr decă noi voim sê fiă
 Românul ném nemuritorú:
 S'avenú cu toți același dorú
 De-a totu lucra cu bărbăția!
 Sê nu mai fimú cu frica 'u sin;
 Sub ori ce mari loviri a sorții,

Sê steie chiar în față morții,
 Românul fiă totu românú!”

Sub farmecul scriorii sale,
 S'adună toți în jurul lui;
 E capul lor, putere nu-i
 Ce l'ar abate 'n veoi din cale.
 Lipsitú, gonitú și chiar închisú
 În mijlocul isbirii crunte,
 Elu ține sus semina-i frunte
 Și totu viséză mândru-i visú.

O! visú frumosú, cerésză rađă!
 Când te-omú vedé realizatú?!
 Degeaba multú te-au așteptatú...
 Nicl Barițiu n'are sê te vedá!
 Și elu în vanú a ostenitú?...
 Nu! Munca vieții lui rodesce
 Și numele-i mărețu va cresce
 Prin secol multú necontenitú!
 Iosif Vulcanú.

Bujorú-Albú.

POVESTE.

(Fine.)

Au trecutú o grămadă de ani, de când Batesmei aștepta pe Dornicu sê vină cu organele, dăr vădendú, că totu

nu mai vine și nicl de nume nu-i aude, numai decât și-a adus aminte împăratul, că Dornicu se va fi prăpădit undeva. Plângea șermanul de elu dle întreg de jale și de bănat, dăr ce sê-i faci, că bagsém așa i-a fostu scris.

Bujorú, feciorul de alu doilea alu împăratului, se făcuse acum mărișor și era minune de voinicu și de vitezu. Mereu întreba de Dornicu, că unde-i și unde-i, de nu-lu mai vede p'aci, dăr împăratul ba ticu, ba miot, și nu vrea sê-i spună de locu. Odată însă Bujorú a aflatu dela argați că ce s'a întâmplat, și numai decât merse la împăratul sê se céră sê-lu lase sê caute pe Dornicu, că elu scie acum totu ce s'a întâmplat și că de bună sémă elu va aduce și organele de pe curtea lui Negru-Faraonú. Batesmei nu voia sê lu lase, temându-se, că și lui li va cânta cucul ca lui Dornicu, dăr la urmă nu mai putu răsbi și trebui sê-i dee drumul. I a spus însă împăratul, că pe drumu cu nimenea sê nu se înșoțesca și în nimenea sê nu se încerdă, nicl chiar în cămașa de pe elu.

Acum Bujorú vitezul plecă, inar-

escă, sinodul în noul statut organică stabilită între altele, că „acela, care se folosesc de funcțiunea sa bisericească pentru a așta în contra regelui maghiar, în contra națiunii maghiare și în contra patriei maghiare, comite delictă bisericească”. Cu alte cuvinte, decât un preotă slovacă de legea susă dăsei biserici ar cuteza să-și ridice glasul în contra nedreptăților unguresci și decât pentru acesta ar fi acusată pentru delictul de „agitare”, cum se întâmplă de obicei, atunci bietul preotă va fi pedepsit nu numai de tribunalul civilă, ci și de tribunalul bisericesc, decât nu numai va fi aruncat în temniță, ci-și va mai perde și patrafrulă. — Etă ce însemneză a mânca dintr'ună blidă cu Ungurulă, seu a fi de-o lege cu elă! Românii noștri greco-catolici încă ar pute să tragă dintr'asta o învățătură și să nu mai umble a se infunda nereu sub căpenegulă ungurescă ală catoliciloră, căci e vai și amară de adăpostulă, ce-lă găsescă poporele nemaghiare sub căpenegă ungurescă!

Diarulă francescă, „Figaro”, publică ună articulă în care se accentuează necesitatea de a se încheia, câtă mai în grabă, alianța franco-rusă. Articululă dăce înre altele, că numai Franca a fostă cauza, că alianța nu s'a încheiată până acum. O rea impresiă face asupra cerurilor diplomatice din Rusia faptulă, că în Franca se schimbă forțe desă guvernele; la asta se mai adaugă și alegerile pentru cameră, ce suntă în ajutoră a se face, precum și alegerea președintelui Republicei. Articululă mai dăce, că a fostă o mare greșală, că Franca a dată ajutoare prea neînsemnate populației bantuite de fomete din Rusia. Dinre tôte însă, partida anticlericală și radicală face pe țarulă, să n'aibă pră mare ncredere în Franca, precum și isprăvile anarhiștiloră. Articululă sfârșescă licendă, că politica francesă deja a ajunsă în stadiulă, când numai ună scopă mai pôte să aibă, decât: alianța rusofrancesă să se încheie câtă mai curendă.

Nici nu s'a aședată bine actualulă președinte ală noului guvernă italiană în fotoliulă seu de ministru și etă, că voirile, ce sosescă din Italia ne spună, că în ședința dela 25 Maiu n. camera bra pe-aci să-i dea votă de neîcredere. În ședința numită, Giolitti, șeful actualului cabinetă, și-a dezvoltat programulă, promițendă, că va reforma tôte ramurile serviciului publică ală Italiei și că va face reduceri în cheltuelile ordinare pentru armată, ăr cheltuelile, ce le va înșimpina prin fabricarea nouei vase cu repetiția speră, că le va pute acoperi, decât va vinde argintulă aflătoră în cas-

sele statului. A apelată în fine, ministrulă președinte italiană la spiritulă de economiă ală poporului italiană. Despre raporturile Italiei cu celelalte state dăce Giolitti, că alianțele Italiei, le-au încheiată guvernele cu scopă de-a susține pacea și raporturile amicale cu celelalte puteri, pentru ca prin alianțe, Italia să aibă o garanția sigură pentru susținerea ordinii și a păcei. Când a fostă la votare asupra ordinii dălei, guvernulă a primită numai 9 voturi mai multă. Impregiurarea acestă l'a pusă în mari griji pe ministru președinte italiană, și după cum ne spune o telegramă din Roma ce-amă primită o adă, Giolitti și-a și dată dimisia, dăr regele nu i-a primită. Dinre deputații italiană opozițională au vorbită în numita ședință de votare, Imbriani, ală cărui discursă a produsă mare senzația.

În modă ironică elă dăce, că a fostă martore la ună infanticidă. N'a lipsită multă, ca guvernulă, abia eșită din gădoce, să fiă strivită de cei mai vrednică de cinste omeni. Guvernulă este înaintea noastră: ce felă de lămuriri să ceremă dără dela elă? Decă nota biurocratică, ce a cetită Giolitti în cameră, veți dăce, că e programă, atunci e forțe mică omulă, care ocupă scaunulă unui Cavour. Dăr să nu ne mirămă, căci domnitoriloră modești le șede bine a se încunajura cu omeni neînsemnați. Se pôte că Gioletti e mare omă, dăr amă vră să șcimă, că de ce se va apuca mai întâi să vindece dinre marile rele de cari sufere Italia: de biurocratism, ori de bancrotismă? Elă însă nu face nimică, căci clericus clericum, non docet.... Elă ne vine înainte cu tripla alianță, cu dăr nouă, cu ruinulă Italiei. Omenii însă apară și dispară, ăr în afacerile țării nu se arată nici o schimbare spre bine. Va veni însă odată sbiciulă lui Dumneșeu, ca să răsbune nedreptățile făcute poporului și să măture pe pricinitorii releloră.—După Imbriani vorbi Cavalotti, care dăce înre altele, că nu se pôte pricepe atitudinea unoi omă, care vră, ca țera să moră de fôme cu arma în mână.—După ce mai vorbiră câțiva deputați, cari au atacată vehementă programulă lui Gioletti, s'a făcută votarea amintită mai susă. — Pe cum vedemă, spiritele în Italia suntă contra mariloră sarcini, ce aruncă asupra poporeloră alianța așa dăisă „de pace”.

Vienna, 25 Maiu n. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Asără a fostă aici o întrunire a Româniloră din locă, pentru a se sfătui cum să primescă deputațiunea română, care va veni la Vienna, spre a așterea Majestății Sale ună memorandă. Deputațiunea va sosi în dăile de Joi, Vineri și Săm-

bătă în numără de 200 inși, dintre cari o sută țerană de pe la Turda, Murășă etc. în frunte cu membrii comitetului din Sibiu. La adunarea de asără au fostă dinre seniorii români de aici, domni Dr. Onciulă, Sterie Ciurcu, Tureu etc, afară de aceea au luată parte studenții români de aici în numără forțe mare. Înre străini văduiu și pe cunoscutul dăristă germană ambulată, Schwennhagen. Adunarea a fostă conchiămată numai spre a decide cum să se încuartireze țeranii din deputațiă și că ore să se facă banchetă, ori nu? — S'au ținută și mai multe vorbiră ocazionale. S'a mai stabilită între altele, ca primire la gară să nu se facă, din causa că membrii deputațiiei sosescă neregulată, și din causa altoră dificultăți. În fine s'a hotărîtă, că Duminecă să fiă o întrunire generală într'o sală mare, ca ună felă de banchet. Mâne, ori poimâne vă voiu pute raporta mai multe. — r. —

Jubileulă lui George Barițiu.

(Adresele Româniloră Brașoveni.)

Sărbătore unică a fostă pentru întrăga Româniă dăua de 12/24 Maiu, — unică, pentru-că în acestă dă Nestorulă dăristiceii române, neobositulă „Cultor Romuli genus”, după cum îl numescă forțe nimerită și mai bătrânulă profesoră emeritată, Almășanu, — a implinită frumoșă etate de 80 de ani.

Cândă ni-ar fi cu puțină, ore-cum, să ne străpnumă în acea epocă, acoperită de noră grei, în care se află Româniă pe la anulă 1835/6, pe când octogenarulă de astădă și-a începută activitatea sa și de acolo să aruncămă privirile noastre asupra timpului nostru plină de rațe de lumină binefăcătore, ce astădă străbată țerile române, cu mândriă ară trebui să recunoscemă, că între bărbații, cari „luptă bună au luptată”, pentru a tăia calea progresului uriașă culturală de care ne bucurămă, o parte forțe însemnată o are venerabilulă jubilară Barițiu. Acestă o dovedescă manifestările generale de simpatia și venerațiune, cu cari este întâmpinată iubilarulă din tôte părțile.

Din Brașovă și jură, unde sărbătoritulă iubilară a petrecută și a lucrată 45 de ani, i s'a trimisă de dăua iubilară ună albumă elegantă, îmbrăcată în catifea vântă, pe catifea inițialele G. B. în argintă, de asemenea în cele patru colțuri patru cuie frumoșe totă de argintă, ăr înlăuntru, pe pagina întâia, portretulă iubilarului lucrată în aquarelă cu o artă deosebită. Ochii vii și pătrunștoră ai octogenarului, trășurile marcate ale feței... cugeți că veți pe bătrânulă venerabilă în persoană. Portretulă este încungiurată de lauri; în partea de din josă

pe o panglică tricoloră se află de-oparte anulă 1812, de cealaltă 1892. Acastă lucrare artistică face onore penelului domnei Elena Mureșiană, soția d-lui directoră ală „Gazetei Transilvâniei.”

După portretă urmază următoreă adresă:

„Suntă puțină acei norocoși, cărora Providența divină le-a permisă să ajungă frumoșă vântă de 80 de ani, dăr mai puțină suntă acei omeni binecuvântăți de Dumneșeu, a căroră viață îndelungată a fostă plină de activitate laborioșă și binefăcătore pentru semenii săi, cum a fostă viața Domniei Tale, pentru noi Români.

Pentru acelu dără trebuie să se felicite Români din tôte părțile în specie însă noi, Români din Brașovă și împrejurime, cari amă avută fericirea a Te avea ani îndelungați în mijloculă nostru.

Resultatele roșnice, ce ai dezvoltată între noi pe terenă culturală, socială și politică, cu ună cuvântă pe tôte terenele, au lăsată urme neperitore.

Inițiatărea „Gazetei Transilvâniei” și a „Fôiei pentru minte inimă și literatură”, partea însemnată, ce ați avută la întemeierea Casinei române, precum și conlucrarea la urdărea școliloră noastre românesci din Brașovă, suntă totă atâtea monumente ale acitvității binefăcătore, ce ai dezvoltată între noi.

De sine se'nșelăge, că resultatele binefăcătore ale unei acitvități și laborioșități atâtă de bogate, nu s'au putută mărgini numai la cerculă restrinsă ală Româniloră din Brașovă și împrejurime, ci s'au estiasă asupra tuturoră Româniloră.

Este faptă necontestată și necontestabilă, că prin organulă inițiată de D-Ta, celă mai vechiu jurnală românescă, care multă vreme a fostă uniculă fară de lumină pentru totă Româniă de dincoace și de dincolo de Carpați, precum și prin alte scrieri, ai conlucrată puternică la redășeptarea culturală și la renascerea politică a națiunii române.

Ba chiar acum, la adăncă bătrânețe, n'ai pregetată, Venerabile bărbată, d'a aduna fructele studiiloră istorice de mulți ani, d'a salva multe fapte istorice referitore la Români de pericolulă uitării și d'a înșterea națiunea română cu ună opă istorică de valore neperitore.

Cestia culturii fiindă cestia omeniei, promovarea culturii românesci prin acitvitatea Domniei Tale a aflată răsănetă chiar și în străinătate, peste hotările Românișmului.

Astădă abia mai esistă opă enciclopedică, care să nu fi rezervată în colonele sale locă onorifică pentru George Barițiu și pentru meritele sale câștigate pentru înaintarea culturală a națiunii sale.

mașă strașnică, călare pe ună murguleță șirepă, care-lă ducea ca tata vântului. După multă cale ajunse și elă la selă stălpă, ceti numele drumuriloră și ăr a se gândi multă, porni pe drumulă mare-l duce „în ruptul capului.” Și merse, merse, mare merse jumătate de lume ntrăgă și numai fiără sălbatică întâlnia n cale, — era, mă rogă, o pustietate mare pe-acolo!

De-odată etă vine ună călăreță. Lui Bujoră i-se bătea inima de bucuriă dăr... totă nu era elă, totă află istețulă Bujoră, că măcară sēmănă cu frate-so, dăr nu este elă; îl cunoschă, că era străină.

— „Bună ajunsă, frate!” dăce Nesotă, căci elă era, măncatu l'ar fi lingărea să-lă fi măncată.

— „Mulțumimă d-tale!” răspuse Bujoră supărată.

— „Dăr încătrău, vericule, prin astă pustietate? Veți, ai rătăcită calea și-ai apucată pe-ună drumă greșită, care te duce oblu la curtea lui Negru-Faraonă în țera Arapiloră, și-apoi vai de cei ce apuocă în țera loră, dău așa, că nimenea nu mai scapă cu viață, că dără de aceea i și dăci la acestă drumă: „în ruptulă

capului”. Bucură-te, că m'ai întâlnită, că te-oiu scôte io din asta și vomă merge amândoi în țera feteloră frumoșe.

— „Bine”, dăce Bujoră, „decă-i așa trăba, eu te voiu lua de soțiă, dăr jură-mă mai întâiu, că-mă vei fi slugă supă și credincioșă până la mörte”.

Nesotă turba de mânia, că trebuia să jure, dăr n'avea încătrău; puse două degete pe paloșă și jură, că-i va fi supă până la ună picură de sânge.

Acum Bujoră îi descoperi din firă în pără, că elă este cutare, că e fiulă cutărui și că elă în ruptulă capului trebuie să ia organele cele fărmeceate de pe curțile lui Negru-Faraonă și să le duocă acasă la tatălă seu Batesmei, că până atunci elă nu pôte nici muri, nici trăi. Bujoră făgădui apoi lui Nesotă, că decă-i va ajuta să isbutescă cu lucrulă acesta, îl va pune gubernatoră lângă tată-so și-lă va face domnă mare și fericită.

Tocmela era făcută. Nesotă făgădui crășorului de împărată, că va merge bucurosă în țera Arapiloră și elă singură va lua organele de pe curțile lui Negru-Faraonă și le va pune pe curțile lui Batesmei, numai câtă că i-a spusă lui Bu-

jură, că trebuie amândoi să fiă voinici, bine dresți, scii... colea cum se cade!

— „Mă bucură! dăce Bujoră și apoi... hi la drumă amândoi, ca doi vultură, spre țera Arapiloră, la curțile lui Negru-Faraonă!

Când au ajunsă aici, era tocmai năpste, dăr o năpste, de nu ță vedeai nici mână. Curtea lui Negru-impărată era încungiurată de patru rënduri de străji; nisce hălamite de Arapă înarmați cu lăncă, ascuțite de mama oțelului, și îmbrăcați în feră, câtă să dăci „ferestă Dămne!” Părea, mă rogă, că nici pasere sburătore n'ar pute răsbi printre acestă diavoli negri.

— „Cum să facemă acum, vere?” dăce Bujoră cătră Nesotă.

— „Bine! Vomă lua de colo cele drăguțe de organe și ne vomă căra cu ele cătră casă!”

— „Ei, dăr cum Dămne iertă-mă ne vomă sui până acolo?” întrebă Bujoră, căci curțile erau suse tocmai până în naltulă cerului și omă trebuia să fiă, care s'ar pute sui să ia organele de pe ele.

Dăr Nesotă era copilă de babă! Nici una, nici două, elă dăce cătră Bujoră: „Veți colo o tablă de aramă?... Ascunde te în pădure și pălesce tabla aceea din asvirlite de trei-deci de ori după olaltă, dăr așa de strajnică, ca buzduganulă să sară îndăretă din ea totădeuna! Decă vei fi așa de vitěză, atunci las' pe mine, că ei toți voră nebuni de spaimă și până să ia sēma ce-i, ce nu, io repede m'oiu sui pe curte, josă cu organele și-apoi plecămă. Vorba e numai, cinstite crășoră, decă vei pute arunca buzduganulă așa de voinicesc?”

— „Etă cum îlă potă!” dăce Bujoră și ca de probă aruncă buzduganulă în slavă așa de strajnică, încătă turtă toți norii și păli într'o rôtă dela carulă Sfântului Ilie, de era câtă p'aci să se răstörne, dăr apoi nu s'a răsturnată și buzduganulă veni în josă.

Nesotă se spăria de atăta putere și începă să-i fiă frică de Bujoră, căci vedea elă, că acuma și-a dată de omă.

Înțelegerea era gata. Nesotă se duse tiptilă spre curțile lui Faraonă și-i dăce lui Bujoră să bage de sēmă, să pălescă bine tabla, c'apoi elă se va face nev-

Onorabile Domnule,
Vrednicule bărbat!

Dacă noi Românii am da cândva uitării meritele bărbatului, care până la ală 80 lea an al vârstei sale s'a luptat luptă bună, luptă cu succes pentru înaintarea și fericirea națiunii sale, luptă, de multe ori împreună cu periclitarea libertății și a vieții sale, dicem: dacă noi am uita acele merite, în acestă oară, viitorimea ne preocupată ar fi în drept, să ne acuze de crima negrei neosciențe.

Dăr acesta nu este, fiind-că nu pte fi.

Deci ne implinim nu numai o prea plăcută, dăr chiar o sfântă datoriă, dacă astăzi, când implinesc 80 de ani ai vârstei, venim cu venerațiune și cu iubire a depune tributul recunoștinței noastre pe altarul meritelor neperitoare, ce ai câștigat pentru întreg nămul nostru românesc.

Dumnezeu să Te țină încă la mulți ani, spre bucuria noastră a tuturor!

Brașov, în luna Maiu 1892.

În timpul scurt de 18 ore această adresă a fost scrisă de 150 Români din Brașov și juru, reprezentându toate branșele societății.

Între subscrieri sunt și următoarele și ruri:

„Salve vir venerabilis
Dulce tibi Pindus,
Fundit ab ore melos,
Cultor Romuli genus
Cinge tempora floribus,
Degas Nestoris amos.

David Almasan, professor emeritus.

A doua adresă frumoasă i-a trimis Comitetul bisericeii din Cetatea Brașovului, de următorul cuprins:

Multă meritate Domnule Barițiu!

Voi dă bunul Dumnezeu, ca cu totă munca cea grea literară și politică, pentru nămul românesc, să ajungeți la adânci bătrânețe, în câtă ați, în ziua de 12/24 Maiu 1892, serbați iubileul de 80 de ani, Comitetul parochial român gr. or. din cetatea internă a Brașovului își ține de o scumpă datoriă, ca să Vă feliciteze la această zi și să Vă dorească ferbinte, ca restul vieții binecuvântate, să-lă petreceți în fericire spre bucuria noastră a tuturor.

Ponderose motive are acest Comitet, ca cu această ocaziune să-și arate, în numele Comunei bisericeii rom. gr. or. din cetatea Brașovului, recunoștința sa, fiind-că activitatea D Văstră pe terenul școlar ați început-o ca profesor al școlii numitei comune bisericeii.

Creștându că vă vor face bucuria nise întâmplări norocoșe de înainte cu 56 de ani, cităm unele concluse. Protocolele luate de reprezentanța rom. bisericeii în ședința a VII din 14 Sept.

1836 arată: „Obștea română prin reprezentanții ei Ionu Secăreanu, Ioan Iuga, George Ioan, Rudolf Orghidanu, Dragomir Grădinaru, Dimitrie Marinu, George Nica, George Hagi Radu, Mihailu Flustureanu, Nicolae Cepescu, George Hagi Ilie și Vasile Lacea alege și rogă pe d-lu George Barițiu, să primescă postul de profesor la clasa a II a școlii populare din cetatea Brașovului, și anume, pentru limba românească, nemțescă și latină.”

Protocolul luat în ședința din 12 Sept. 1837 arată: „La propunerea d-lui profesor George Barițiu, se formează un fond al școlii române din cetatea Brașovului.”

Cuvântarea D-Văstră despre școlile naționale, ținută înainte cu 56 de ani în care ați arătat, că este neapărat de lipsă a se înființa în Brașov, cuprinde un program despre cele ce s'au înființat.

Rugarea subțernută în 4 Maiu 1850 la înaltul ministeru de culte și instrucțiune publică din Viena, ca să se dea Românilor din Brașov concesiune pentru zidirea unui gimnasiu a eșit din pna d-văstră. Lucrarea D-văstră, ca notă ală reprezentanței bisericeii rom. gr. or. din cetatea Brașovului dela 1846—1855, în timpul când se pertracta înființarea gimnasiului rom. gr. or. din Brașov, și anume propunerile din ședința dela 6/18 Augustu 1851, se vedă astăzi realizate.

Totă asemenea vădurați executându-se planul așternut în ședința din 6 (18) Februarie 1885, pentru o școlă reală și alta comercială. — Terenul cultural era numai o țelină când ați venit, multă stimată domnule, la Brașov, și astăzi vedeți pământu productiv. Semintele aruncate în pământul lucrat de d-văstră le vedeți dând rde imbelșugate.

Tote aceste sunt motive destul de ponderose, pentru a Vă bucura astăzi și în viitor. Noi, cari secerăm, unde alții au sămănat, vom u a da expresiune recunoștinței noastre și a Vă dice: „Să trăiți încă mulți și fericți ani!”

Brașov, 12 (24) Maiu 1892.

Comitetul parochial rom. gr. or. din cetatea internă a Brașovului.

Bartolomeiu Baiulescu m. p. protopr., ca președinte. Nic. Pilția m. p. notar, Ioan G. Ioan m. p., Diamand I. Manole m. p., George B. Popp m. p., Nic. Străvoiu m. p., Petru Nemeșu m. p., Nic. Petra - Petrescu m. p., Nic. Flustureanu m. p., Petrache M. Zănescu m. p.

În fine s'a mai trimis iubilantului, din Brașov și următoarea telegramă:

„Reuniunea învățătorilor din departământul 10 Brașov urază zile îndelungate fericite vechiului dascăl al

Brașovului, ca să pte serba și iubileul de 90 de ani spre bucuria și fala nămului românesc.

Ioan Popca, preș. reuniunii.

Acestea sunt manifestările de recunoștință, cu cari a salutată Brașovul ziua iubilară a d-lui Barițiu.

Moșul.

* * *

Tinerimea română din Anvers a trimis d-lui G. Barițiu următoarea telegramă:

„Tinerimea română din Anvers salută respectuos, la ocaziunea iubileului său de optzeci de ani, pe părintele diaristiceii române din Austro-Ungaria, pe eminentul istoric și publicist, dorindu-i încă zile multe ca să se pte bucura de rdele seminței culturale și luminei, ce o-a aruncat cu o mână bogată în ogorul nămului românesc.”

Popa, Moroianu, Capșa, Andreescu, Gologan, Săvescu, Gavrilescu, Ionescu Dumitru, Petrescu, Eremie, Tenov, Calfoțu, Ionescu George, Suditu, Solacolu, Gheorgiu, Lițica, Magălea, Stoienescu.

SCRILE ȚILEI.

— 16 (28) Maiu

O fundațiune frumoasă. La 10 Maiu n. c. a răposat în comuna Doceceea, din protopopiatul Boșei montane, unul dintre cei mai vrednici fruntași români, anume *Costa Tismonariu*, subforestier pensionat, primar comun al și director la institutul de credit și economii de acolo. Până a fost în viață, el mai de multe ori și-a exprimat intențiunea, de-a întemeia o fundațiune pentru ajutorarea tinerilor studenți români de legea gr. or. Mărtea însă l'a răpit din mijlocul nostru înainte de și-ar fi adus în deplinire nobila sa intențiune și nici testament în urma sa n'a lăsat. Dorința nobilului Tismonariu însă n'a rămas pentru aceea nerealizată, căci credincioșii și vrednici sa soții, *Ecaterina*, curându după mărtea soțului său, anume la 21 Maiu a depus în bani gata frumoasă sumă de 10,000 fl. v. a. ca fundațiune pentru ajutorarea studenților români serei gr. or. dela școlile gimnasiale, reale, pedagogice, teologice, academice, universitare, moutastice, tehnice și economice. Fundațiunea va purta numele: „Fundațiunea lui Costa Tismonariu și a soției sale Ecaterina Tismonariu”. Cu administrarea ei este însărcinat Consistoriul rom. gr. or. din Caransebeș.

—x—

Archiducele Iosif pentru „Kultur-egylet”. Foile ungurești înregistrează cu bucuria scirea, că archiducele Iosif a trimis 50 fl. deputatului Al. Hegedus, ca să-i dea „Kultur-egylet”-ului „dând prin această o viaă dovadă — cum se exprimă „M. H.” — cu câtă interes se pte față cu această reuniune” — de maghiarisare.

Postale. Ministerul de comerț, prin o nouă ordinațiune, va pune în circulațiune cărți postale de 1 cr. Caracteristica nouelor cărți este, că a treia parte a cărții e ocupată cu anunțuri așa, că numai două din trei părți vor pte fi scrise. Ori cine pte să-și procure cărți postale pentru anunțuri, dacă va comanda cel puțin 5000 de bucăți. În partea pentru anunțuri se pte tipări d. e. „N. N. voesce să facă cunoștință cu o tină văduvă, ori fată cu ște bună”. Noile cărți postale se vor vinde la poște și trafic.

—x—

Un mare furt de prețioșe. La 22 Maiu n. s'a întâmplat un mare furt în edificiul Curiei r din Budapesta. Furtul s'a săvârșit în odaia directorului suprem, Puri Gustav. Într'un scriitor vechiu erau închise prețioșele, pe cari li-a furat în luna trecută un anumit Almásy dintr'o prăvăliă din strada regală. S'au furat 39 inele de aur cu pte prețioșă; 15 părechi de cercei de diamant; 14 ace de opal pentru cravate și 1 lanț de aur.

—x—

Telefon între Arad și Budapesta. Se telegrafiază din Arad, că între Arad și Budapesta, cestiunea înființării unei linii telefonice este în stadiu de-a fi rezolvată favorabil. Se dice chiar, că la tână, linia telefonică va fi pusă în circulațiune.

—x—

Vărstă înaintată. Se scrie din Irholz, că acolo a murit la 23 Maiu n. un om numit Vasili Hapciuk, care s'a născut în Maiu 1781, adică a trăit 111 ani. Metusalem-ul Vasili s'a bucurat de-o deplină sănătate și tăria trupescă până în cea din urmă oră a vieții sale.

—x—

Tergul de țară în Siria se va ține în 4 și 5 Iunie n. c.

—x—

Logodnă. Aflăm, că d-lu Valeriu Uveges, funcționar la filiala „Albinei” din loc, se va logodi cu d-ra *Melania Nastasi*, simpatica fiică a d-lui Lazaru Nastasi, profesor la gimnasiul român din loc. Logodna se va face desă. — Felicitările noastre sincere!

—x—

Teatru german în Brașov. Dami-necă în 29 Maiu 1892 se va da marea operă burlescă japoneză în 2 acte de F. Zell și R. Gené, *Mikado* sau o zi în Titipu. Cu ocaziunea această va cânta de prima oră cântăreța de operete, d-șora *Irene Szilassy*, dela teatrul Friederich-Wilhelm din Berlin.

ștă și tocmai în vremea, când Bujor va pti tabla, s'a sui-și va lua organele de pe curte și se va întorcu cu ele totu la locul acela, ca să se întănesc.

Bujor merse în marginea pădurei, se uită bine la tabla cea mare de aramă, ce sta în pta curții lui Negru-Faraon și strălucia prin vâzduhul nopții tocmai ca și cum ar fi fost lumina lunii; ridică atunci buzduganul, îl învârt de trei ori peste cap și-lă isbi cu atăta putere în tablă, de totă curtea se sgu-dui din temelii. Când a isbită a doua-ora, minunatele organe cădă ele de ele din vârful curții și lui Nesoția nu-i mai rămas altă ostenelă, decât să le iee dela pământ și să fugă la o parte. Bujor, veți bine, nu se opri la atăta, ci ascultându de învățatura lui Nesoția, isbi buzduganul de trei-deci de ori în tablă din pte, de gândia Dăme, că se sfarmă tote incheiăturile pământului și fundamentul cerului; tote zidurile Arapilor le-a prăbușit și ei, bieții, începă să fugă care încătrău.

După a trei deca isbitură, Bujor se trase ostenit în pădure, să vaă, dacă a isprăvit ceva Nesoția. Și mare a fost

bucuria lui când a vădă, că Nesoția și-a ținut jurământul. Laudele ce le punea Bujor pe el erau măestre și nu se putea mira din destul, cum a putut el așa de iute să ia organele de pe vârful curților. Dăr ce să-i faci, că hoțul de Nesoția se vâeta mereu de un picior și dicea — afarisitul — că de el cum a pus mână pe ele, le a strâns în brațe și oblu jos a sărit, dăr las' că și-a și scrintit un picior, naiba lă ia! Lui Bujor, veți bine, i-se făcu milă de astu slugă credincios și nu scia cum să-lă mângăe cu vorbe care de care mai dulci, ba încă pentru slujba, ce i-a făcut, îl numi frate de cruce.

Destul, că Bujor luă organele sub-suoră și încăleca pe cal, luându pe Nesoția alături de el. Pe drum, Bujor îi povesti lui Nesoția tote și-i spuse din fir în pte și pățania cu Dornic. Nesoția sta să crepe de bucurie, căci acum scia ceva, care-lă făcea să dică popii „măi” și pretesei „lele.”

Mergându ei totu așa povestindu, numai etă că ajunseră într'o poeniță frumoasă, în care se afla și un isvor curat de apă rece. Poenița această era

tocmai apră de stăpul cel din răspântiile drumurilor. Pe Bujor îl ajunse un somn greu și, ostenit de atăta drum, adormi la umbra unui copaciu.

Atăta i-a trebuit lui Nesoția, căci de mult aștepta el să-i pte stinge lumina lui Bujor! Câtă ce adormi, luă o fună și, când Bujor era câtă colo prin lumea visurilor, îl legă țepăn de un copaciu și apoi cu ascușul palonului îi scose ochii și era câtă p'aci să-i taie și capul, dăr atunci bietul Bujor, așa cum era, orb și plin de sânge, mi-ți-lă înhață pe Nesoția de pept și svirr! cu el câtă colo, de par' c'ar fi fost un șorece, nu alta.

— „Afarisitul să fi tu, Nesoția, cu totu nămul tău!” dise bietul Bujor chinut și amărit ca vai de capul lui. Acum își trase și el pe sēmă, că de bine a dis cine a dis, că cine nu ascultă de sfatul părinților, nu ajunge zile bune, numai câtă ce folos, că pe când i-a venit la loc mîntea, i-s'au dus ochii! Umbra, sormanul, ca vai de el, vătându-se și dăolindu-se prin celă desu de codri, er trăsitul de

Nesoția, totu pocnindu și fluerându de bucurie, veni pe altă parte, luă organele și cam mai du-te spre țera lui Batesmei!

Când auți împăratul Batesmei, că vine feciorul său cel mai mare cu organele, o măculiță dădu în răvașe, că totă fiăra pe unde va veni el, să-lă acopere cu cunul de flori.

Bine că asta se deschilia câtă de câtă de cela, dăr pentru aceea lui Batesmei nu i-a putut plesni prin creerii capului, că dora ar pte să fiă altul, afară de iubitul său fiu Dornic. Adăvrat, că-i părea și lui ceva cam schimbat, dăr apoi e mult de când nu l'a mai vădă și apoi de — își dicea împăratul — cu vremea omul se schimbă, și încă mai ales omul tinăru.

Destul că Batesmei era mulțimit cu totă trba și purunci să se întă nise drăguțe de mese, sci coala, ca la curțile împăresci, și apoi pune-te băete la trau! Oște peste oște și sərbători peste sərbători, câtă Dăme feresce ce-o fi mai fost și acolo! Trăia fulgeratul de Nesoția cu minciuna ca o sută alții cu dreptatea și spunea mereu multe

3 (15) Maiu la secția Oltă a Ligei.

Slatina, 8 (20) Maiu.

„Nu sunt în lume piscuri prea înalte, când vulturul își ia sborulul.

„Copilul de vultur e neamul românesc... Istoria ne-o spune.

„Copilul de vultur e și cugetarea. Nici pentru densa nu mai sunt granițe.”

Astfel se exprimă un însemnat bărbat român înainte cu patru ani.

Când o di atăt de memorabilă, ca 3/15 Maiu, se serbeză atât dincolo cât și dincoace de Carpați, este un semn, că nici piscurile cele mai înalte, nu sunt prea înalte pentru cugetarea și aspirațiunile poporului român. Serbătorile ălelor mariale neamului, nostru nu le pôte nimeni opri; fiecare le serbătoresce în inima sa. Opresiunea barbară opresce, temporală, manifestațiunile ce genază urechile șoviniste, despotice și neapte pentru o adevărată cultură europeană. Pentru sentimente și aspirațiuni însă, nu mai sunt granițe....

De când nise ordine curioase au oprită Românilor din Transilvania și Ungaria, Bănat și Bucovina, manifestațiunile, pentru eroii și luptătorii drepturilor noastre, s'au transplântat aceste manifestați de naționalism și venerațiune și preste piscurile cele mai înalte, în liberala Româniă. Cu aceeași căldură, cu aceeași consciință de sine amă serbat'o și noi aici în Slatina, la inițiatiua secțiunei Oltă, a Ligei pentru unitatea culturală a Românilor.

Duminică, 3/15 Maiu, la orele 9, membrii Ligei, școlarii școlilor împreună cu profesorii lor, au asistat la un parastas, făcut după serviciul divin, în biserica catedrală Ionașcu. S. Sa Protopopul Iónu Burcă, cu asistența a 5 preoți, d. Constantinescu, Poșulescu, diaconii Bucică și Turturescu, au făcut rugăciunile și pomenirile bărbatilor, cari au condus mișcarea cea măreță a Românilor la 1848, ca Șaguna, Șuluțu, Bărnățu, Cipariu, I. Popasu, Laurianu, Ilarianu, I. Maiorescu, Iancu, etc. etc.

Directorul gimnasiului, A. Crainică, țină apoi o cuvântare, desfășurând situațiunea Românilor înainte și în anul 1848 și arătând, că Românii la 1848, ca și mai înainte numai pentru pace, conservarea limbii și a libertății s'au luptat.

O colivă foarte frumoasă, cu portretul lui Simeon Bărnățu și cu

inscripțiunea 3/15 Maiu 1848, lucrată de mâna artistică a d-lui director al școlii primare No. 1, D. G. Mihălescu, a fost împărțită după terminarea serviciului divin, asistenților.

Sera, la 8 ore, d-lu profesor Teodor Cartianu (dela școla de agricultură) a ținut o conferință foarte interesantă despre: „Inriurirea lui George Barițiu și Andreiu Mureșianu în mișcările Românilor ardeleni dela 1848.”*) Spațiosul amfiteatru al gimnasiului real era plin de tot ce Slatina are mai ales. D-l Cartianu, desvoltând conferința cu tot sentimentul și oratoria ce-i este proprie și convingătoare, a fost întrerupt de nenumărate aplause. Conferința s'a terminat la orele 10 și jumătate.

Fiă ca faptele și exemplul acestor doi luptători români, se urmeze de fie-care suflare românească. Tinerimea are mai cu seamă pilde de adevărate caractere mari în acești mari bărbai.

Mercur.

Gendarmii sêlbatici.

Din comuna Springu ni-se scrie despre un nou casu revoltator, ce s'a sêvșit acolo din partea unor gendarmii unguresci în presera Sf. sêrbători a Înălțării Domnului. Etă ce ni-se comunică.

Mercuri sera, 13 (25) Maiu c., când omeni se întorceau, unii oboșii de lucru dela câmp, alții dela cimiteriu, unde după obiceiul strămoșesc se duseseră, ca în ajunul mării sêrbători a „Înălțării Domnului”, se verse câte-o lacrimă pe mormântul iubiților reșoșii, — doi gendarmii unguresci se plimbau beți pe stradă, însoții de scriitorul notarului Fuzes, și ca nise fiară sêlbatic pe care cum îl întâlnea, îl pâlmuia, trântia la pământ, strâpungea și da în peptu cu patul puscei și baioneta; pe o femeie au strâpuns-o cu baioneta în picior, de-i curgea sângele vale.

La țipetele de durere și de spaimă, se adună mulțime de lume; unii cu vorbe blânde provocară pe gendarmii la ordine, dăr atunci și cu mai multă sêlbaticime se aruncară asupra mulțimei, pâlmuind fără cruțare. Vêdend, că nu-i scăpare, unul din mulțime ridică sapa și-lu pâl pe-unu gendarmu în cap. Atunci se auzi o descărcătură de pușcă îndreptată asupra mulțimei; din norocire însă glonțul n'a nimerit pe nimeni. Unu Românășu voinic se aruncă atunci ca un leu în mijlocul gendarmilor, smulse baioneta dela pușca unuia din ei și cu

*) Supra acestei conferințe atragem atențiunea On. cetitorii, publicând-o ađi în extenso.

o vitejiă vrednică de admirat țin peptu cu ambi gendarmii, până când mulțimea se adăpostii pe la casele lor și în fine se depărta și elu teafăr și bravu, ca unu vitezu.

Cu atata însă nu se sfirși scandaliul. Gendarmii își încercară pușcile și începură să între prin casele omeniilor. Așa au intrat în casa unui pădurar i-au bătut nevasta, care abia a scăpat prin ferestră cum a putut, ér ei au stricat tot ce au aflat în casă. Cu pușcile îndreptate spre trecători ținneau drumul omeniilor de pe stradă, cari neputându-și continua calea, se refugiară în curtea preotului gr. cat. Primarul comunal și cu unu frate alu său au voit să facă ordine, dăr gendarmii i-au amenințat și pe aceștia că-i impuşcă și abia au putut scăpa în locuința preotului gr. cat.

Sêlbaticii gendarmii au dat apoi năvală asupra mulțimei, ce se afla în curtea preotului; cei mai mulți au scăpat cu fuga, pe unul însă — omu forte de trébă și cu frica lui Dumueșeu, — l'au prinsu, l'au bătut, l'au chinut și l'au înțepat, încât abia a putut scăpa cu viața prin ajutorul altora. În cursul nopții, a mai cădutu în ghiarele lor o fată, pe care au prins-o și bătut-o; spre revêrsatul zilei, precum mi-s'a spus, au mai intrat în casa unui om, căruia i-au stricat ușa și ferestrele și au început să atace pe bieta femeie, stăpăna casei, care aflându-se de câteva zile în patul născerei, abia a putut scăpa cu fuga, cu copilul în brațe, ér unu cumnat alu ei i-au înțepat mâna. Totă noptea satul a fost cuprins de spaimă și nimeni nu putea eși din casă afară, fără de-a nu-și pune în pericol viața. Arătare la locurile competente se va face negreșit; nu putem sci însă, decă batjocurirea într'unu asemenea modu a unui sat românesc va fi socotită ca „merit”, ori ca crimă?!

Este în adevăr mare rușine pentru unu sat, decă se lase să fiă batjocurit în asemenea modu de nise bețivi ticăloși. Fruntașii români din acele părți ar trebui însă să nu lase lucrul într'atât, ci să sulezeze cestiunea și în adunarea comitatensă și să pretindă cu stăruință, ca să se pună odată capetu nesfirșitelor crușimii și ticăloșii ale gendarmilor unguresci, cari față cu poporul nostru nu mai cunosc nici o lege, ca și cum anume ar fi puși să-și bată jocu de elu.

Telegrama „Gaz. Trans.”

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta.)

Viena, 28 Maiu. Astăzi sosesc aici 237 Români din Ungaria și Transilvania spre a preda monarhului unu

memoriu asupra situațiunei Românilor.

Budapesta, 28 Maiu. Comisiunea financiară a luat în desbatere proiectele privitoare la regularea valutei. Toți vorbitorii au recunoscut marile merite ale ministrului. Unii și-au exprimat temerile din cauza argintului corant, dăr au primit în genere proiectele. Wekerle declară, că opiniunea publică în Ungaria e în clar asupra regulării valutei între marginile proiectelor prezentate. Valuta va fi regulată, decă plățile în aur se vor face și pe lângă aur nu se vor lua în circulațiune alți bani coranți.

Roma, 28 Maiu. Regele a refusat de a primi demisiunea cabinetului Giolitti. Acesta a cerut dela camera unu budgetu provisoriu pe șesă luni. Biancheri, președintele camerei, stăruie pe lângă demisiunea lui. Barzilai își depune mandatul, camera însă nu primesce. Să crede, că camera încurându va fi disolvată.

Inriurirea lui George Barițiu și Andreiu Mureșianu în mișcările Românilor ardeleni dela 1848.

Conferință ținută de profesorul Teodor Cartianu la 3/15 Maiu a. c. la secțiunea „Oltă” a Ligei (Slatina.)

Domnelor și Domnilor!

A ocupa tribuna, în a cărei atmosferă înotă încă reamintirea și adunca impresiune, ce ne-a lăsat-o graiul umitor de dulce al neîntrecutului conferențiar: Barbu Ștefănescu dela Vrancea*) — este tot atata, ca cum s'ar încerca să se represinte înaintea aceluiași auditor, de cătră elevii conservatorului, operile mari, interpretate de măiestrii artei, ca Rossi, Pati, Teodorina, Bărsescu, Gavrilescu ș. a. În așa împrejurări, pentru a ajunge la unu bun sfârșit, nu mă bizui decăt pe nemărginita Domnilor-Vostre indulgență; pe entusiasmul, care imi frământă sufletul și pe mândria, ce imi gâdilă ambițiunea de a grăi în atmosfera graiului negrit de dulce al lui Barbu dela Vrancea.

Domnelor și Domnilor!

Biserica creștină, mama omeniilor, dela apus și dela răsărit, mângăitorea obișnuită, sprijinitorea veduvelor și a orfanilor și a celor mulți încercați; biserica, pentru a păstra neștirbită credința, pentru a feri sufletele noastre, ale creștinilor, de bentiela râului ispititor — sânta biserică a chibzuit, prin ser-

*) Care a ținut o conferință la 29 Martie a. c. la secția Oltă.

și mărunt și tôte bine potrivite, așa că Batesmei nu putea nici visa măcar despre vre-o înșelăciune. Organele, de aședat încă le-a aședat pe curte, dăr nu voiau să cânte chiar de loc și omeni mereu se întrebau, de ce nu cântă minunatele organe, dăr cel în pielea lui Dornic le răspundea, că încă nu li-a sosit timpul. Apoi printre vorbe îi povestii împăratului și aceea, că el ar fi găsit pe drumu o mână și unu picior de om și că pe mână era unu ningel. Bunul împărat numai decăt își aduse aminte, că de bună sêmă pe Bujor îl vor fi mâncat fiarele, dăr nu duse nimic, pentru ca să nu mai facă supărare lui „Dornic” alu lui.

Destul, că pe când se petreceau acestea la curtea lui Batesmei. Dornic cel adevărat era îngropat lângă stêlpul cel de pâră și crupul lui era acoperit cu frunze uscate, ér Bujor rétăcea orb încoace și 'ncolo prin cei codri pustii și se hrănea bietulu de elu numai cu rădăcini. Mergend elu așa pipăind încoace și 'ncolo, era câtu p'aci să se prăbușească într'o hârtopă fără

fundu, din care n'ar fi mai eșit până-i lumea, dăr atunci numai etă că aude unu glas de copil dîcend:

— „Nu te duce, nu te duce, orbule, că dai în hârtopă bălaurului!”

Orbul se opri pe loc și ascultă. Copilul tocmai cânta unu cântec de jale, care lui Bujor părea că-i sfășie inima. Elu plecă spre locul, de unde auzia cântecul, și apropiindu-se de copil, îl întrebă, cine este și cum de a ajuns în aceste locuri pustii? Copilul i spuse plângend, că elu este fiinl lui Negru-Faraon și că acesta l'alegată aici la marginea prăpastiei, pentru ca eșind bălaurul cel mare, la care se închinau Arapii, să lu mănănce, fiind-că alu lui e acuma rëndul.

Bujor, câtu ce auzi despre asta, deslegă copilul și luând unu bețigașu, îl dote cu unu capetu copilului și-i duse să-l ducă totu spre apus. Băietul sta să-i sărute piciorle de bucuria și lăndu bețigașul, i duse orbului să fugă după elu repede, că acușă are să iasă bălaurul. Așa și făcură, băietul fugea înainte, ér orbul după elu.

Dela o vreme întrebă orbul pe băietu, că cum îl chiamă, ér băietul i-a răspuns, că pe elu îl chiamă Albu. Atunci i-a dîșu Bujor, că de acum înainte elu îi este tată, ér copilul îi este lui fiu și trebuie să-l asculte la tôte, și i-a dîșu apoi să-l ducă de bețu totu înainte, că dora voru da ei ore-unde va și de lume.

Merseră ei șontocăind multă vreme, sciți d-vostre cum mergu orbii, dăr nici măcar de unu sat n'au dat, de părea că-i numai o pustietate și că nici nu mai sunt omeni în lume, focu s'o arđă.

Odată însă băietul stete locului Elu vèdu ceva scrisore pe unu stêlp și încep să cetescă.

— „Na!” duse copilul necăjit, „acum tată am dat de belea. Aici sunt patru drumuri, trei dintre ele au nume, ér alu patrula încă nu-i botezat. Acu ore pe care să scim merge?”

— „Apoi, dragul tatii, cum se numesc drumurile acelea trei?”

— „Celu spre răsărit de sora se numesc drumul fetelor frumoșe și alu

bețivilor; celu spre mēdă-đi se numesc drumul celor stricați, ér celu spre apus se numesc drumul în ruptul capului, picatu-i-ar fi urma! Acu pe care să mergem?”

— „Noi, Albule dragul tatii, vom merge pe celu drumu ce n'are nume, că ala ne va duce în țera împăratului Batesmei și apoi suntem acasă.”

— „Ba decă vréi”, duse băietul, „vin în țera fetelor frumoșe, că ele voru fi bune la inimă și ne voru milui. Ce socoti d-ta?... Io nu mă duc pe drumul fără nume, că ietă-lu, totu prin codri întunecoși merge. Nu mă duc, nu, și pace!”

Inzadar se rugă orbul odată și de două-ori, și de deuce-ori, că copilul ținea una: nu și nu și era nu, că dora elu nu-i prost să bată calea mutului prin cei codri și că elu numai în țera fetelor frumoșe vré să mērgă; decă Bujor se învoese bine; decă nu, — sănătate bună, orbule.

— „Din codă de căne nu faci sită desă!” își duse Bujor supărat și se trânti la pământu cu gândul, că dora

vitorii săi, să se sărbătorească, să se prăznuască și să laude pe Domnul în strune și în organe — în dîilele în cari creștinătatea a făcută un pas înainte pe calea lumii și a adevărului, — în dîilele în cari s'a gonit întuneculul, în cari s'a învins păgânătatea. În aceste dîile se cetesot credințioșilor dogmele religiei creștine — în evanghelii —, se istorisesc prin cazanii viețile și patimele servitorilor lui Dumnezeu — ale căror suferințe sunt o pildă pentru credințioși —, care face să se lățească și să se păstreze credința santei noastre religii. Numai astfel santele și dumnezeiescile adevăruri propovăduite de Mântuitorul nostru Iisus Christos — din doi-spre-dece credințioși, din doi-spre-dece apostoli — au ajuns să fie credința a sute de milioane și să străbată nouă-spre-dece secoluri de martiri, de suferințe, de lupte, până în dîilele noastre. Totuși astfel este și pentru o națiune. Pentru a-i asigura existența ei, prosperitatea ei, printre celelalte națiuni, trebuie să păstrăm neatinse: patrimoniul de credințe, de obiceiuri, de limbă, de moravuri, cari au făcut-o să propășească și cari au isvorit din temperamentul fiilor ei, din împrejurările de cari a fost încununată, din pământul și clima, în care au așezat-o pe ea Dumnezeu, prin marele nostru împărat: Traian.

Aceste toate constituiesc religia noastră națională, pe care trebuie să o iubim, pentru care trebuie să ne jertfim și să murim chiar, decât vom să trăim, ca popor, ca națiune considerată și stimată. Naționalismul, ca și biserică creștină, are învățăturile sale, are dogmele sale, are martirii săi, faptele mari săvârșite, dîilele ei de mărire, dîilele ei de glorie, înscrise în cartea cea mare a națiunii: istoria.

După exemplul, ce ne arată s. biserică creștină, prin servitorii ei, să sărbătorim și noi dîilele de mărire, ca și dîilele de doliu ale națiunii noastre, să prăznuim și noi în aceste dîile faptele mari săvârșite, să deschidem căzania cea mare a poporului nostru. Din suferințele nemului nostru, din faptele valoroase ale strămoșilor noștri, din răbdarea lor cea peste fire de îndelungată, să ne întărim caracterele, să ne oțelim firea. Numai decât vom lucra astfel, ogorul sentimentelor noastre naționale, vom face să răsară din sinul națiunii virtuți, ca a lui *Scevola*, care ardeându-și mâna pe carbuni, pentru că nu nimerise pe dușmanul patriei sale, pe care îl înforă într'atâta, încât îl făcu să oeră pacea poporului învins, — ca *Regulus*, care se smulse din brațele soției și a copiilor săi, care desprețui cu mână rugăciunile poporului roman, de a rămâne în castre, și se duse să moră în butoiul cu cuțite, numai ca să nu-și

calce cuvântul dat dușmanului, — ca *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, cari muriră pe rotă și a căror cea din urmă picătură de graiu fură dragile cavinte; „*moră pentru românism*.”

Una din marile sărbători ale întregului nostru neam este ziua de 3/15 Maiu 1848, și în care 40,000 de Români — dela munte și dela câmpie, tineri și bătrâni, soțe și copile, dela opincă până la vlădică... s'au strins la olaltă pe câmpul libertății dela Blășiu... Auțit?!... 40,000 de Români au alergat, la chemarea năură tineri, la chemarea studenției din (Clușiu) Blășiu (Sibiu și Brașov) și urmau în cete de mii de omeni pe pruncii lor, — precum urmază turma pe ciobanul ei, desprețuind primejdia, ce se punea în calea lor, ca un val de rezistență și de cutoptire. Ce grănică putere de naționalism!... Glasul unor, școlari alți căroro talisman magic era proclamația lui Bărnăuț și a profesorilor lor, să scotă totă suflarea românească din scorburile Carpaților, din văile Streiului, de pe platourile Târnavelor, de prin luncile Oltului, Jiului, Mureșului și ale Șomeșelor... și să o grămădească într'o câmpie deschisă. Se ridică un popor întreg, despre al cărui curaj cu câțiva ani mai înainte, nemuritorul Andrei Mureșianu, în desperarea sa dișe:

„Nu-i veți creștată în frunte
Plecarea de-a se teme
De frunză și de umbră,
Ca sclavul său tractat?...”

Acest popor să se adune și să de-libereze în cea mai mare liniște și în cea mai adâncă cunoștință, de forța și trebuințele sale, în fața cătanelor care trimise, ca să-i impusca pe nise căni, salutau cu salve de tunuri redeșteptarea poporului românesc. Dacă istoria n'ar sta dovadă, decât marturisirile dușmanilor noștri n'ar sta scrise în arhivele ungurești, s'ar crede că aceste sunt o fabulă mitologică sau că este istoria unui popor din vechiul alt 20-lea.

În această și măreț mi am luat sarcina, să vă vorbesc de două figuri mari ale fraților noștri ardeleni, de doi sănti ai religiei noastre naționale, de doi mari redeșteptători ai nemului nostru, despre *George Barițiu* și *Andrei Mureșianu*.

George Barițiu va serba în câteva zile a 80-a aniversare, a vieții sale.

George Barițiu!... pentru felicitare, Te salut de dincă de Carpați, dîcându-ți în numele tuturor: Salutare!! Sântu munte, albitu de zăpada vremurilor: Salutare!! Venerat preot al redeșteptării noastre naționale: Salutare!! frumôsă podobă a nemului românesc!

Andrei Mureșianu! — nu mai trăiesce — decât în amintirea noastră; rolul lui în redeșteptarea noastră națională —

sublimul nenorocit Eminescu — îl definește astfel:

„Mureșianu scutură lanțul cu a lui voce
Rumpe corde de aramă, cu-a lui mână
Chiamă pétra să învia, ca și miticul poetu,
Smulge munților durerea, braților des-
și bog tu în săraci ca un astru elu apune,
Preotă deșteptării noastre, semnelor vremii
[ruginită
[amorțită
[tinul spune
[profetă.”

George Barițiu întăieși „Gazeta Transilvaniei”, în care se vară, în timp de peste o jumătate de veac, lacrimile poporului asuprit și ca un alt Neptun stărni de multe ori furtuna oceanului popular, care să rădică în valuri uriașe de mână și fu aproape să înghiță pentru veci barca asupritorilor neamului nostru. Acest Simeon al religiei noastre naționale, creștindu-și lunga sa carieră terminată, aspirațiunile sale în multe direcțiuni săvârșite, trăiesce astăzi retras de politică, dér scriind istoria Transilvaniei, cum nimenea nu o cunoșce altu mai bine, ca el.

Andrei Mureșianu, ca și Barițiu, a colaborat la „Gazeta Transilvaniei” și la „Folia pentru minte, inimă și literatură” și iniuri puternic asupra redeșteptării Românilor din Ardeal, prin accente plângătoare ale Musei sale, cari formau un cor duios cu gemutul poporului apăsător; căruia prin poeziile sale alegorice îi spunea unde să-și caute scăparea, unde să-și găsească salvatorii lui:

„Tu cauți în palaturi, eroii ginte tale
Când ei visază liberi, în munți, la melușei,
Cercându-și eroismul cu urși, ce-i esu în
Ca Hercul din vechime, ca Davidu la
[Evrei.”

George Barițiu, nestorul academi-cianilor noștri, s'a născut la anul 1812 la Petridul de mijloc de lângă Turda. Elu își termină studiile la Blășiu, după care fu chemat ca profesor la Brașov. Elu fundă „Gazeta de Transilvania” și fu cel mai mare publicist român din Ardeal. Dela 1838, când fundă „Gazeta” acesta fu multu timp un asil pentru scriitorii și omenii progresisti din România. Barițiu s'a ocupat în totă viața sa și a luptat cu desinteres și cu cea mai mare energie, pentru cultura și existența politică a Românilor din Ardeal și Ungaria. Elu se ocupă totodată și de istoria lor, făcându neumerate cercetări istorice ardelenesi, pe cari le publică în revista „Transilvania”, fôia Asociațiunii transilvane. A edat și istoria regimentului al II-lea de graniță român (dela Năsăud), regimentu, care a făcut cele mai mari vitejii în războiele, ce Austria le-a purtat în timp de aproape o sută ani.

Singurul acestu regiment românesc este decorat de împăratul cu medalia

de aur, pentru vitejia sa și mai ales pentru neolintita credință pentru împăratul în anul 1848. De curând a edat „Istoria Transilvaniei” în 3 volume mari, o lucrare de cea mai mare valoare. Asemenea a publicat un dictionar mare germano-român (în unire cu ferocitul profesor G. Munteanu) și un dictionar maghiaro-român. Nu vom mai aminti de celelalte lucrări, ca călin-darele sale cele admirabil arangiate, diarul „Observatorul”, etc. etc.

Barițiu este unul din cei mai distinși membri ai Academiei noastre și președintele actual al Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român.

Cadrul conferenței noastre este prea mic, pentru a analiza gigantică activitate a lui G. Barițiu; elu, care fu unul din principalii autori ai mișcării dela 1848; care împreună cu Bărnăuț fu ales vicepreședinte al comitetului executor, instituit în întrunirea dela Blășiu Barițiu, care publică în „Gazeta”, înainte de 1848 mai multe articole, în cari apăra drepturile principatelor române în contra Rușilor fu prins de Ruși, când aceștia ocupară Transilvania — la rugarea Austriei să-o scape de insurgenți, — și trimis la Cernăuți (Bucovina) sub escortă militară. Familia Hurmuzachilor însă aflându de sosirea lui la Cernăuți, mijloci eliberarea lui. Cercetându-se cauza, îl află pe deplin nevinovat, ba mai mult înoc, îi află cu merite pentru patriă, pentru națiunea sa și pentru tronul împărațescu. Barițiu, acestu gigant, aparține istoriei și noi pôte l'am micșora judecându-l; istoria însă nu judecă drept și nepărtinitor, decât trecutul.

Andrei Mureșianu s'a născut la 16 Noemvre 1816 în orașul Bistrița, din părinți moșneni (libertini), Teodor și Eftimia. Profesiunea părinților era moșaria.

Familia Mureșenilor din Transilvania este originală din Maramureș și de viață nobilă. Din 4 frați, cari au emigrat în părțile de nord ale Transilvaniei s'au așezat în satele Răbrișora, Nimigea, Feleac și Ieneiu (acesta pe Câmpie).

A. Mureșianu, încă din cea mai crudă vîrstă, arăta o mare aptitudine spre învățatură. Începutul învățaturii în limba românească îl căpeta dela un militar grănițer român, *Dănilă Dobășul*. Școala primară și gimnaziul le făcu în orașul său natal (la piarișt). Vasta lui inteligență și asiduitatea lui îl făcu să fie tot-deuna în fruntea camarazilor săi de studiu, dintre cari mulți erau lăstari de-ai nobilimei maghiare. După sfatul moșului său și alu protopopului Maior, terminând gimnaziul, continuă studiile la Blășiu (teologia și filosofia),

niel să nu se mai scole de acolo până în lumea. Dér se veți minunea lui Dumnezeu! Când se trânti jos, simți, că sub elu se află un trup de om mort. Pipăind cu deamărunțulu, găsi într'un buzunar dela haina mortului o glăjuță. Scose dopul și picură din glăjuță câțiva stropi în palmă și apoi așa din întâmplare dete cu mâna pe la ochi. Atunci — mare Dumnezeu! — numai că din capul orbului esu doi ochi ca două mărgăritare și Bujor începu să vadă încă mai bine și mai frumos, de cum veduse el mai înainte.

Bujor nu scia, cum să mulțămescă lui Dumnezeu de bucurie, că și-a căpătată erăși lumina ochilor. Se mira elu de elu, dér se mira și de celu trup mort de lângă elu, care acuma băga Bujor de seamă, că nu are cap. Numai decât se apucă să-și caute capul și găsiindu-lu, îl aședă la locul lui, apăla rana cu puțină apă din sticlă și etă, frate, Dornicu sare oblu în picioare! În glăjuță adevă se afla apa vieții, pe care hoțul de Nesoșă o perduse și Dornicu o aflase lângă isvor.

Intregi ca mărul, sănătoși și frumoși, cei doi frați porniră vesel cătră casă, povestindu-și pe drum unu altuia care ce a pățit.

Acum să aruncăm și noi nițel cu ooda ochiului, ca să vedem câtu mai este din poveste, căci câtu a fostu, numai urâtă n'a fostu. Văduț'ai... să o laudă io, pui moșului, că până să se trezescă laudătorii, noi adormim. Bate feru până'i cald și nici-odată nu adormi cu ochii deschiși, căci apoi se închidă când ești trez. De-almintrelea, cine va dormi, s'a odihni, dér povestea n'o va scia, căci n'am mai văduț pe nimeni să aibă și pui și ouă, și apoi și cloacă grasă.....

Ei mă! Mi-am fostu și uitat, că trebuie să sfârșesc povestea cu cei doi frați. Dér așa-i omul, ce să-și faci, caută să mai vorbescă și 'n pustiu, că altmintrelea dîc, că e minciună poveste, dér nici vis măcaru, că dór decât ar fi minciună, apoi n'ar fi fostu, și decât n'ar fi fostu, cum Dornicu-ajută-ne s'ar fi pomenit!

Ba fost'a, mă rog, în orașul lui

Batesmei o așa minune, încâtu toți omenii se mirau, și cum nu, când organele cele mute, ce le-a fostu adus poreclitul Dornicu, începură de-odată a cânta, dér nu așa... ci așa, de gândeai că-i musica nimfelor din țera zinelor.

Mare minune era asta, dér mai mare minune fu alta, când intrară în curtea lui Batesmei doi voinici frumoși, taică, și așa de ne mai pomeniți, câtu numai Dornicu și cu Bujor se puteau asemăna!

Apoi las' să fie vina mea, decât n'a pățit' acum Nesoșă! Să-lu fi văduțu numai cum stetea col' pe vârful furcilor cu o limbă câtu o codă de căne, dér io deu nu m'am ostenit a-mi holba ochii la spurcatul Nesoșă, ci mă furiașiu la o drăguță de măsă, acoperită coala cu toate cele mai bune. Mă pusei, nene, și m'ndopaiu ca un fîmândilă de pe vremea multu pățitului Harap-Alb. Apoi după mănecare, mă puse pe cat-le și beui și eu vinu roșu și mă cuprinse o ametelă, o... lene, ori nu sciu cum să-și mai dîc, și apoi decât nu sciu, tac; dér apoi m'oiu mai desmeteci io

și-oiu mai spune încă multe, căci ce-a fostu, a fostu și sciu și eu; apoi mă rog d-vostră, ce va fi, aceea nu mă legă a spune.

Nopte bună și ertați!

I. Rodina.

Țiganul la stână.

Unu Român avendu odată
De finuț pe unu Țigan,
Îl chiamă, ca să-lu petrecă
La stână la unu cioban.
Și mergendu ei la olaltă
Nașu începe-a-lu întreba:
— „Mă, hinuțu, nu ai tu poftă
„Măne carne a mănca?”
— „Hai, hai!” răspunse cioroiul
„Cum să n'am, nașoulu meu,
„Dér de unde să mănca carne,
„Când nu ai nici tu, nici eu?”
— „Decă vrei să mănca, ascultă,
„Scii la stâna cea cu oi?...
„Hai, că într'acolo mergem!”
— „Bine, bine, dér apoi?”
— „Când s'o face nopte bine,

secerându în totu cursul studiilor sale, distincțiunile cele mai alese printre confrății săi de litere.

La anul 1838, când își termină studiile, Mureșianu fu chemat de către neguțătorii din Brașov, ca profesor la școala română din cetate, de unde, în urma nenumăratelor sale dovezi de hărnicie și capacitate fu chemat ca profesor la gimnaziul catolic de acolo, unde în unire cu vărul său, *Iacobu Mureșianu* (tatăl soției iubitei noastre vice-președinte al secției Oltu, C. Davidescu, inginer), profesor ca și el, luptară umăr la umăr, nu numai pentru învățământ, dăr mai cu seamă pe calea dezvoltării simțului național. Românii asupriți de ori unde, găseau la ei refugiu și material și moral. A Mureșianu încă din 1839 se angajă, ca colaborator la „Gazeta Transilvaniei”, unde împreună cu G. Barițiu, Iacobu Mureș. a., dezvoltară până în cele mai adânci straturi populare, simțul naționalității, din care simțire isvoriră mai târziu mișcările Românilor dela 1848.

La 1850 A. Mureșianu, în urma unui strălucit concurs, fu numit în postul de translator gubernial și redactor al foii legilor provinciale ardelenesci, cu rangul de concipist pe lângă guvernul transilvan din Sibiu. Ca funcționar, Mureșianu, prin capacitatea, purtarea lui exemplară și prin integritatea lui câștigă inimile tuturor. El fu milostiv cu cei asupriți, câștigându-le dreptatea, căci trebuie știut, că Românul, ca Român arare ori își putea câștiga dreptatea și pe timpul acela (pe timpul absolutismului austriac dela 1850—1860) și de multe ori cu pericolul său propriu se întrepunea pentru conaționalii săi. Tot odată n'a uitat nici un moment de tinerimea studioasă română, al cărei sfătător și sprijinitor fu în totu momentul.

Lira lui Mureșianu fu toxinul deșteptării poporului românesc, prin care el plânse cu atâta duiosie suferințele poporului asuprit. În „Folia pentru minte, inimă și literatură”, sub pseudonimul „Eremitul din Carpați”, plânse cu atâta durere, încât provocă în întreg poporul românesc o mișcare încetă, serioasă, dăr hotărâtă. În anul 1842 edita: „Icôna creșterii rele”, din care distribu câteva sute granțierilor din regimentele românesce.

La 1862 în urma nenumăratelor îndemnări ale admiratorilor săi, fu silit să eșă din modestia lui frăcesă și să publice duiosele sale poezii într'un volum, pe care îl dete publicului avid de cultură și patriotism. „Asociațiunea transilvană pentru cultura poporului român” încunună cu un premiu marile merite ale poetului. În ultimii ani ai vieții sale, Mureșianu traduse aprôpe 50

oile din Tacit (Analele), pe cari urmașii săi le voru scoate la lumină. Mai înainte de a-și sfârși lucrarea, forțele cheltuite cu atâta generositate în sbuciumările sufletesci, ce-i produse suferințele nămului său, se isprăviră și poetul cădu într'o bôla de nervi, din cari causă își pierde adese-oi firul judecării, fără de a pierde însă din sufletul său, chiar în momentele cele mai critice ale sănătății sale, grija pentru fericirea națiunii lui. Incetul cu incetul bôla făcu progrese și la 12/24 Octomvre 1863 sêra la 10 ore îi curmă firul vieții, spre doliul cel mai mare al nămului românesc.*)

Acêsta este biografia nemuritorului poet A. Mureșianu. Muri, cum moru toți ômenii mari, cari își jertesc viața pentru binele și fericirea națiunii lor, muri într'o stare vecină cu miseria, cu mintea sleită de frământările cugetării pentru binele fraților săi, dăr cu inima caldă și plină de focul dragostei pentru ginta lui cea părăsită, pentru cedrul său cel tinerel, pentru mândruțul lui Bradu—pentru poporul românesc.

Dămnelor și Dămnilor!

Ca să simțiți și D-vôstră, simțirea de care a fost însufletit poetul vă voi recita câteva din poeziile sale cele mai de căpetenie și mă voi încerca a le analiza pe câtu îmi va fi cu putință.

Mureșianu a fost din acele naturi superioare, al căror sufletă suntă vasul rezervor, în care se varsă suferințele de vécuri ale unui nămă întreg. cari suferințe poetul le destilă prin geniul talentului și a vastei sale imaginații și le servi aceluia, dela care le primise: poporului.

Inceputurile lui Mureșianu nu sunt impetuose, cum sunt ale poetilor născuți și creșcuți la sôrele libertății. El a început să cânte suferințele poporului său, cu timiditate, cu sfîelă, în versuri alegorice, ca puilul păsăricei din colivie, care învață întâiu să cânte. Suferințele poporului au produs mai întâiu un ecou slab în sufletul poetului; poetul l'au repercutat cu intensitate mai mare în sufletul poporului; poporul l'a retrimis poetului cu o intensitate și mai mare, întocmai ca ecoul munților, care cu câtu se depărtăză, cu atâtu își mărește mai multă intensitatea. Poporul începu mai întâi să simtă, apoi să mișcă la cântul duios al poetului; poetul devine impetuos și îl împinge, ca pe o tempeșă, de-asupra valurilor uriașe ale oceanului maghiar

* Casa natală a lui A. Mureșianu este astăzi în ruină, în orașul Bistrița. Ar fi dorit, ca „Despărțământul Bistrița” al Asociațiunii trans. să cumpere casa, să-i pună o tablă comemorativă și să o conserve ca un monument național pentru veci. Fotografia casei natale se află la fotografu A. Roșu în Bistrița. — Nota Rap.

infuriat, care se ridicase să-l înghiță. Așa se și întimplă dela adunările în care Românii își discutau sôrtea; poporul se mișcă mai înteu cu sfîelă (la Oșorheiu), apoi mai îndrăsnetu, la Pasol, la Blășiu, în fine cu curagiu și hotărît, în *Câmpia Libertății*, apoi se ridică, ca o tempeșă la Bradu, la Mihalț la Deva, și răscumpără cu sângele a 40,000 martiri, decă nu libertatea deplină, cel puțin dreptul de viață.

Cea dintăiu poezie a lui Mureșianu este făcută la 1839: „*Fata și păsăruica*”:

Pasere din colivă
Sôrtea ta cu sôrtea mea,
Au legat prietinie,
Care cred, că va dura... etc...

Câtă sfîelă în aceste versuri...! cum alergă la alegoria copilei, ca să arete, că patria lui este captivă, ca și păsăruica din colivă....

Unu an după acêsta, la 1840, îndrăsnela poetului creșce, suferințele poporului său au un ecou mai puternic ca în inima lui, dăr totu nu vorbesce de-a dreptul de suferințele poporului. Așa în

Mustrarea:

Până când o! Provedință!
Până când vei suferi,
Ca ființă pe ființă
Să nu'ncete-a prizoni...

La 1841 suferințele poetului sunt exprimate mai cu energiă, însă totu nu vorbesce de-a dreptul de suferințele poporului său; astfel în poezia:

Așa mi-a fost ursita.

Să cred și eu ursitei, ce lumea amăgesce,
Când unui-a'i dă tôte, pe altul l'a lipsit
Ca mama cea viclenă, pe unu ce iubesc
Pe altul îl departă de sinul cel iubit...

La 1842. Poetul se fucercă să facă o poezie de amor, dăr din sufletul său nu iêsă, decătă amărăciune și suferință... abia într'o singură strofă, din dece, amintesc ceva de iubire, în poezia

Cătră mirle:

Pasăre galbină 'n ciocu
Rău mi-ai cântat de noroc...

După cum spunea *Barbu dela Vrancea*, dela acêsta tribu, că geniul are și el fazele lui de dezvoltare, prin care trebuie să trecă, pentru ca să ajungă la deplină maturitate, astfel se petrece și cu geniul lui Mureșianu, până acum îl vedurăm sfios, neîndrăsnind să spună ce vrea, retras, fricos, cum dice el, de „frunță și de umbră”.

La 1843. Geniul poetic al lui Mureșianu s'a dezvoltat, atunci poetul își descopere cauza suferințelor lui, își desvêlesce totu focul patriotismului său, plânge suferințele poporului asuprit, pe care îl chiamă să se deștepte, să se misce, îi spune, ce au făcut strămoșii lui, pe cari îi chiamă din morminte. Geniul poetului a ajuns la maturitate; îmbracă haina de preot al redeșteptării nămului său, pentru care se roga lui Dumnezeu, să 'lă scape din robie așa în:

Glasul unui Român.

La cer, părinte bune, de caută cu umilire,
In daru îmi este ruga, deșert al meu suspin.
Unu verme, de se mișcă, tu scii de-a lui clătire,
Dăr luptele ce cercă est nămă, de unde vin?

La 1844. Manifestațiunile simțirii poporului, la cântul duios al poetului, nu corăspund cu dorințele poetului; poporul în durerea sa, nu mai vorbesce poporului, ce dărme încă în nesimțire, urcă cu geniala lui imaginațiune vârful înalte ale Carpaților și de acolo se adreseză copacilor, cari sunt la picioarele lui, stâncilor mute, rîrilor îndepărtate, (cari au vr'o însemnătate istorică), așa în:

O privire de pe Carpați.

La voi mai am speranță, copaci de dați
[c'o sôrte,
La care vă împinsă Osmanul cel păgân,
Sub voi în timpuri grele, în ôra cea de
[môrte.
S'adăposteau străbunii, ca și 'n alu ma-
[mei sinu.

La 1845. Durerea poetului nu mai are margini, ca un anachoretă stă în genunchi pe pământul patriei sale, care este prea mică pentru mărirea lui sufletescă și roga Provedința, cu lacrimi ferbinti, pentru ginta sa, să-o scape de sclăvie, așa în

Unu suspin.

De ce nu faci o! Dămnă! minui, ca prin
[pustiă,
Cu populu Iudei, cu Moise, omul tău,
Să scoți din jugu p'o ginte, ce geme în
[sclăvie,
Cerendă între suspine, s'o scapi de-a
[tăta rău.

La 1846. Vedendă, că poporul încă nu-și manifestă simțirea la duiosia cântării lui, poetul face satire, dăr nisece satire, pline de amărăciune; așa în:

La musa mea!

Intôrce, Musă! fôia, măcaru pe o clipă,
Și scrie, că Românul a fost și fericit,
Retaci-i viitorul și sôrtea asuprită
Ofteze, geamă, plângă, tu și că-i mul-
[timită.

La 1847. Poetul biceuie cu satira pe asupritorii neamului său și pe indiferenți. Acea amărăciune sufletescă îl urmărește și aici; așa în

Orbu și orb.

Amară-i viața la orbul ce șede
Prin colțuri de casă, la pod și la căi,
Lipsit de lumină, sêrmanul nu vede
A sôrelui rașe, răsfrânse prin văi

La 1848. Poporul în fine începe să se deștepte din letargia, în care îl adăncise patru veacuri de sclăvie, să mișcă, spune ce-i trebuie, este anăgătu însă în așteptările sale; poetul se indignă, să revoltă, îl sgdue pe po-

„Eu în stână m'oiu băga,
„Tu se ședă sub gardul stanei
„Și când ôia își voi da
„Ia-o 'n brațe și o ține
„Pân' mai una voi lua
„S'apoi câteși doi cu ele
„Cătră casă vomă pleca!
— „Num'atâta, mă nănașe,
„Nu mai ai de dîșă ceva?
— „Să te tacă dracu, hine,
„Să nu'ncepi cumva-a sbera,
„Și să scoli cu sbierătura
„Pe cioban din somnul său,
„C'atunci vai de-a tale spete
„Și de dragu cojocul tău!”

Hotărîtă fiindu Țiganulă,
Afară la gardu rămase,
Êr Românul cum ajunse,
Ite'n stână că intrase.
Ciôra vrea să'nholbe ochii
Cum merge nănașul său
Deci prin gardul de nuele
Se sgâmbôie totu mereu
Și vedendă că vine-o ôia
Între brațele-și deschide,
Êr credendă, că i-o dă nașul,

Cu multu focu în sinu o prinde.
Hm, dăr ôia e drăcosă,
Nici o clipă nu stă'n locu,
Se sucesce, se'nvêrtesce,
Și 'mplântă dinții 'n cojocu.
Bietu hinuțu abia mai pôte
Să mai țină ôia 'n brațe,
Că lă mușca mereu cu botul,
Da cu laba pe la mașe,
Pe la șolduri, flămândări
Mi țilă gâdilia alu naibe,
Sforăindă grozav pe nări.
— „Asta cred, că nu e ôiș,
„Pôte, că o fi vre-unu țapă,
„Hm, nu are lână mare
„Și nici cornițe la capu.
„S'apoi are la picioare
„Unghii mari, mari, de gherat,
„In gură are măsele
„Și dinți ageri de mâncat.
„Adi mă mușcă el pe mine,
„Măne io viu la mușcatu”,
Astfel își gândia Țiganulă,
Nesciindă, că pe la oi,
Vin și prietini din pedure
D'alde cumetri lupoi.
Întreaceea vine nașul

C'unu cârlan de hăi cu său
Și lă aruncă peste strungă
La hinuțul bădărău:
„Na-ți-lă hine, ține-lă bine,
„Și te cam mai da”, îi dice.
— „Dăr cum dracu, măi nănașe,
„Că mai am unu țapă aice”
— „Lasă-lă dracului, măi hine,
„Că nu-i țapă, oi e lupoi
„Ține tu cârlanu'n locu-i
„Și-o ia fuga cătră noi”.
— „Da, de ce măi, hăi, nănașe?
„E păcat, că-i tare grasu”.
— „Dăr nu-i țapă, e lup, Țigane
„Grijă c'o să-ți rupă din nasu”,
— „Brrr, lupoi, dragă mămuță?
„Unu lupoi? Mă calcă, nașe,
„Bată-lă vântu, tâte-lă bată,
„Că mă stringe și m'apucă,
„De urechi și de costiță,
„Tulai lupu!” strigă dusu
Când ciobanul sare strunga:
— „Hei țigane, cin' te a pus
„Să-mi fură oile din stână
„Și berbecul hălă lănosu?”
— „Nu-i berbecu, dragă ciobane,
Că e lupu viclenosu,

„L'am pădită când vré să-ți fure
„Miorița ha mai grasă,
„Și l'am prinsă, lua-l'ar dracu...
„Dăr să mergă acas' mă lasă!”
— „Nu, Țigane!” și ciobanul
Jip și jip mi-lă îmblătesce,
Până face ca scăpatu
Pe cioroiul blăstematu.

Se cutremură pământul,
Sub a hinului picioare,
Căni după el, să lă prindă
Dăr nu-i pasere să sbôre,
Cum sbura Țiganul nostru
Cătră sat strigandă mereu:
„Tulai lupu, tulai lupu!”
Când ajunse'n cortul său,
Îndărătă privi odată
Și-și făcu o sfântă cruce
Și jură pe sfânta lună
Că la stâni nu s'o mai duce.

por, îl împinge în luptă, îl blastemă, de se va retrage... astfel în:

Ună răsune.

Deșteptă-te Române din somnul celu de [morte]. In care te-a dănciră barbarii de tirani. Acum ori nici-odată, croeșteți altă sorte, La care se se-nchine și cruții tăi duș-[mani].

Când poporul se adună la 3/15 Mai la Blașiu elă salută acostă mărăță și ou:

Acosta e ziua, în care Românul, Pătrunsu de chiamarea spiritului său Iși scutură jugul, impusă de păgănilu, Ce n'are nici lege, nici chiar Dumneșeu.

Mărăț-i serbarea, când frații d'unu sânge, Se legă 'ntre sine, prin viu jurământu: A nu lăsa pradă, și nici a se 'ntrânge Măricea străbună și dreptulă cuvântu.

La 1850. Poporului în urma jertfelor de sânge, drăguțulu de împărătu îi rădădusee dreptatea, însu cu dușmanulu său secularu nu are pace. Poetul, mându de ceea ce a făcutu poporul său pe câmpulu de luptă, are accente de mândria națională, așa în:

Oda la familia Hurmuzachi.

Așa e: providența, la care elu se'nchină, Ta 'ntinsu pururea scutul și mâna d'a-[jutoru]. De n'a peritū Românulu, când nu vedea [lumina, Când simțulu libertății era ucigătoru, Acum, când tirania se sbuciumă 'n dureri, Tu bravule Române, mai crești, că o se [peru?]

Totu la 1850, ceva mai târziu, poporul se liniștesce; elu nu mai dă priajă poetului de a-lu plânge și geniulu poetului par'oa și-ar lua rămasă bună dela trup și par'oa i-ar dice: eu am scutit geniulu suferințelor, durerea a scutit, eu pleoș și oa unū patriarh dă din urmă binecuvântare filorū seși, ca să au muritū pe câmpulu de luptă, ca în:

Cătră martirii Români.

Dormiți în pace, umbre, martiri ai Româ-[nimei]. Ce-ați îngrășatū pământulu cu sânge de [eroi! Bătrâni cărunți, cu vață, voi florea tine-[rimei]. Ce'n lupte sângerose cădëndu, v'ați ruptū din noi!

Acosta este cazania sərbătorei de [marte], din care putemū se tragemū cu [marte] multe învățaturī, pentru păstrarea [marte] cultura simțului naționalu, fără care o [marte] nu pōte propăși, nu pōte se [marte].

MULTE ȘI DE TOATE.

Cărțile de vizită.

Chinezii omonoseau cu multă inaintea [marte] cărțile de vizită; cu spiritulu lorū [marte] scrupulosū și precis, organizară [marte] de cartōne, dela cei mai mari [marte] pană la literații cei mai ne-[marte]: cei din urmă n'aveau drep-[marte] de cătu la micī cărți de vizită, foi [marte] hârtii roșie, lungărețe, avēndū scrisū [marte] lorū cu litere negre, trase de [marte] în susū seu dela stânga la drepta. [marte] se măriau în volum cu situațiunea [marte], și acelea ale funcționarilorū în-[marte] erau atătū de mari, în cătu s'ar [marte] cu ele se se tapeteze unū sa-[marte].

In Franca, în timpulū lui Ludovicū [marte], cartă de vizită își făcu aparițiunea [marte] și în relațiunile sociale sub nu-[marte] de billet de visite.

Pe la mijloculu vēcului al XVIII [marte] suntū fōrte originale. Numai de [marte] își vine se rēsfoiesci neprețuita co-[marte] a doctorului Piogez. Formată [marte] de patrușeci de ani, cuprinde [marte] cele mai variate de bilete de vi-[marte] din secolulu când era la modă.

In apropiere de 1789 - vorbimū de [marte] - timpurile deveuiră mai grave: [marte] părăsi micile obiecte încântătōre [marte] se înecase atăta de tare: [marte] de-o parte amorurile, porumbeii, [marte] înfăcărâte.

Cărțile luară unū caracterū de sim-[marte] plicitate cu totulū republicanū. Multū [marte] timpū Augustin de Saint-Aubin fū silitū, [marte] pentru ca se-și căștīge viēta, să graveze [marte] foi de laurī pe cărțile de vizită ale oetă-[marte] țenilorū. Cu Bonaparte cărțile împodobite [marte] reveniră la modă: și acum vulturulū îm-[marte] părătescū își desfăcu aripile; se vēdură [marte] copii jucându-se în mijloculu stindarde-[marte] lorū și trofeelorū. Unele cărți suntū scōse [marte] în reliefū pe cartonū trandafiriu, cu per-[marte] sonajie costumate ca în vechime, și cu [marte] podōbe în stilulū lui Percier și Fontaine.

In zilele nōstre, cărțile de vizită [marte] suntū cu desevirșire curate; scrisū pe [marte] unū cartonū albū numele în litere negre. [marte] Inzadar unii fantaziști au voitū se va-[marte] rīeze puținū tipele. Barbey d'Aureville [marte] și căți-va alți caricaturisti, cari își gra-[marte] vară cărți ciudate, nu putură se modifice [marte] uniformitatea modei. Unū fabricantū de [marte] hârtie galantă inventă, în 1835, unū nou [marte] modelū de cărți artistice, înconjurate de [marte] o dantelă: centrulū era împodobitū cu [marte] unū tablou zugrăvitū cu vopseli topite [marte] în apă amestecată cu gumă, seu cu unū [marte] aquarel ori sepiă și numele persoanei era [marte] scrisū pe o stâncă seu pe unū trunchiu [marte] de arbore. Acostă invențiune avū puținū [marte] succesū.

Căți-va 'și-au închipuit se-și tipă-[marte] rēscă semnătura lorū, ca criticulū de artă [marte] Philippe Burty; alții, ca actorulū Louis [marte] Monrose și geologulū Elie de Beaumont, [marte] membru al Institutului, se-și-o scrie cu [marte] mâna; originalitatea se opri aci. Tōte [marte] cărțile au numele și pronumele persoanei; [marte] pe una numai pronumele este înlocuitū prin [marte] cuvēntulū Domnul: aceea a d-lui Thiers.

Trebuie totuși o mențiune pentru [marte] aceea, cari scriu după numele lorū unū [marte] comentariu ce-l judecă de onorabilū, folo-[marte] sitorū seu neapăratū trebuinciosū. Villiers [marte] de l'Isle-Adam, cătră 1867, scriea după [marte] nume pe cartă-i de vizită: „Candidat la [marte] succesiunea regilorū Cyprului și Ierusa-[marte] limului.“ Citămū încă pe „Conte de S...“ [marte] fratele generalului Z..., rānitū la Savas-[marte] topolū“ și „J. Rousseau, arhitectū, a [marte] căruia familiā nu se trage de felū din [marte] filosofulū nelegiuitū.“

De căți-va ani, unū băcanū din Dijon [marte] s'a pusū pe o trēptă cu d-nii Ferry și [marte] de Freycinet pentru succesiunea lui Grévy; [marte] scrisese pe cartă-i: „X....“, candidatū la [marte] președinția Republicei.“

Mai de curēndū, suntū vre-o câteva [marte] zile, am vēdūtū cartă unui provincialū, [marte] ce avea sub nume scrisū: „Decoratū alū [marte] Meritulū agricolū, decorațiune ce a fostū [marte] preferată aceleia a Legiunei de onōre, [marte] care i-a fostū oferită de președintele Re-[marte] publicei.“

Acostă nevinovată mania nu pro-[marte] bēză, că Francezii suntū atătū de corupți [marte] și atătū de sceptici, cum unii o afirmă, [marte] pentru-că credū încă în „trofeele“ epo-[marte] cilorū primitive, în gloria prefăcută și [marte] pe dinafară a decorului individualū... [marte] („Tipografia Română“).

Calendarul săptămânii are 31 zile. Table with columns for dates (17-23) and names (St. Ap. Andronio, Mart. Teodot, S. Mart. Patrichie, Iuniu Gratiana, Erasm, Clotildis, Quirinus).

Trageri la sorti. Imprumutū ung. cu premie din 1870, tragera din 14 Mai, ser. 106, 359, 408 423 425 462 513 529 667 743 748 759 936 1033 1161 1168 1459 1821 2018 2036 2167 2410 2425 2493 2562 2651 28777 3126 3482 3608 3760 3805 3829 3836 3861 3861 3866 3970 3991 4025 4074 4628 4653 4694 4769 4785 4896 4945 4989 5104 5673 5713 5996. 4% obligat. cu prime de ale băncei hipot. ung., 14 Mai, seriile 238/98 351/91 851/10, 1835/20 3535/13. In amortisare ser. 27 148 397 958, 2034 2234 2232 2474 3354.

Bursa din Bucuresci din 25 Mai n. Table with columns for Valori and cump. Values include Rentă română perpetuă 1875, Banca Națion. ult. div. 83, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 25 Mai n. 1892.

Table with columns for Săminte, Prețul per 100 chilogr., and various grain types like Grâu Bănățenesc, Orzū, etc.

Table with columns for Productediv., S o i u l ū, and Cursul. Values include Sem. de trif., Oule de rap., etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. din 27 Mai 1892.

Table with columns for Măsura seu greutatea, Calitatea, and Valuta austrică. Values include Grâu mijlociu, Grâu mestecat, etc.

Cursul losurilor private din 25 Mai n.

Table with columns for various commodities and their prices. Values include Basilica, Creditū, Clary 40 fl. m. c., etc.

Cursul la bursa din Viena din 27 Mai a. c. 1892

Table with columns for various financial instruments and their prices. Values include Banca de aurū 4%, Banca de hârtia 5%, etc.

Advertisement for Joh. Stikarofsky in Brunn. Text includes: 'Stofe pentru îmbrăcăminte', 'Mostre atrăgătoare pentru mușterii privați gratis și franco', 'Spre atențiune!', 'Joh. Stikarofsky în Brunn.', 'Depositū permanentū de postavuri peste 1/2 milioane florini.' and 'Cine voiesce a cumpăra postavuri eftine, solide, trainice, din lână curată...'.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.
 bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Cursulu pieței Brașov

din 28 Mai st. n. 1892

Monede românești Camp.	9.46	Vend.	9.49
Argintă românească	9.35	"	9.40
Napoleon-d'or	9.46	"	9.49
Lira turcescă	10.70	"	10.75
Seris. fonc. „Albina“ 6%	101.	—	—
Imperial	9.65	"	9.68
Salini	5.45	"	5.50

Table rusesce 125.—
 și creșterea germană 58.—
 și contul 6—8% pe an

Numere singuraticie din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu, și în tutungeria I. Gross.

Dintre toate hărtiile pentru țigărete este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigărete **veritabilă franceză**

„Le Gloria“

fabricațiunea d-loră **JOSIFŪ BARDOU & FILS** în **PERPIGNAN—PARIS.**

60 medalii de aur, 16 diplome de onoare mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineță și bunătațe întrece toate celelalte hărtii de țigărete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiacăre cărticică poartă firma **JOSIFŪ BARDOU & FILS.**

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede sau crestate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adevă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătăt în **Brașov** la toate marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiacăre debitantă mai bună de tutun.

855.—1

APA MINERALĂ

ERDŐVIDÉK-BAROSS

aprobată prin înaltul decretă ministerială Nr. 88783 din 6/12 1891

Sursa Erdővidék—Baross, este de numărătă între cele mai curate ape minerale alcaline, feruginoase și acido-carbonice. Grația acestei compozițiunii chimice și a gustului său plăcută, această apă, amestecată cu vină, este o băutură plăcută și răcoritoare la masă și în timp de epidemie, o eselență băutură higienică menită a înlocui apa de băut.

Apa minerală Erdővidék-Baross este recunoscută ca una ce mărește potta de mâncare, activează digestiunea, este de o eficacitate incomparabilă în afecțiunile stomacului și rinichilor și influențează în modă satisfăcătoare asupra reguletei funcționări a organeloră urinare.

Persoanele anemice și în stare de slăbiciune găsescă în această apă ună fortifiantă excelentă din cauza ferului ce conține.

În afecțiunile căiloră respirătoare, reumatismă musculară și în diferite stări de slăbiciune a nerviloră, întrebuițarea ei este însoțită de rezultate eclatante.

Amestecată cu sucă de lămâie sau siropă de smeură, ea este recomandabilă ca o eselență limonadă gustosă, răcoritoare și higienică.

Apa Baross unica perlă „ERDŐVIDÉK“ în Transilvania este de găsită la băcănia lui **CAROLŪ IRK**, str. Porții Nr. 65.

Prețulă unei sticle de 1 litru, 6 cr.

Cumpărătoriloră en-gros se acordă rabat.

856,10—1

Mersulă trenuriloră

pe liniile orientale ale căii ferate de stată r. u. valabilă din 1 Mai 1892.

Budapesta—Predeală				Predeală—Budapesta				B.-Pesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—B.-Pesta				Copsa-mică—Sibiu			
Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată	Tren de persón.	Tren accel. rată		
Viena	10.00	8.—	2.15	București	7.45	8.50	4.40	Viena	10.00	8.05	2.15	Teiuș	3.04	1.39	Copsa mică	3.—	10.57	7.11	
Budapesta	8.25	2.10	5.50	Predeală	1.12	5.16	9.12	Budapesta	8.10	1.55	9.30	Alba-Iulia	3.40	2.19	Seica-mare	3.31	11.21	7.48	
Szolnok	11.38	4.14	9.22	Timișu	1.42	5.57	9.41	Szolnok	11.14	4.02	1.05	Vinț. de jos	3.58	2.36	Loamneș	4.15	11.56	8.27	
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	Brașov	2.18	4.20	6.58	Arad	3.45	6.57	5.24	Sibiu	4.20	2.36	Oena	4.46	12.22	8.61	
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	Feldióra	2.48	4.48	7.23	Glogovaț	4.30	2.34	5.46	Sibiu—Copsa-mică	3.03	3.30	Sibiu	5.10	12.40	9.14	
Mező-Telegd	4.—	7.15	2.24	Apața	3.19	5.07	8.03	Béza	4.42	2.54	5.57	Sibiu	3.30	4.14	4.49				
Rév	4.39	7.43	3.03	Auguștină	3.40	5.42	8.37	Györök	4.42	3.34	6.19	Oena	4.30	8.02	5.09				
Bratca	5.45	4.07	2.19	Homorod	3.56	6.—	9.04	Pauliș	4.42	3.58	6.30	Loamneș	4.30	8.30	5.32				
Bucia	6.05	8.51	4.27	Hașfalău	4.29	6.55	9.46	Radna Lipova	5.32	4.20	6.48	Seica-mare	4.52	9.05	5.59				
Ciucia	6.31	9.07	4.53	Sighișóra	5.34	8.23	11.03	Conop	5.56	7.12	8.30	Copsa mică	5.14	6.20	11.43				
Huedin	7.12	9.37	5.32	Elisabetopole	5.54	8.53	11.29	Béza	6.12	7.27	8.07	Cucerdea	5.25	9.34	6.20				
Stana	7.29	5.48	4.50	Mediaș	6.21	9.31	12.06	Soborșin	6.58	8.07	8.07	Cucerdea—Oșorhei—R. s. s.	6.04	6.04	8.20				
Aghiriș	7.49	6.05	5.42	Copsa mică	6.42	10.09	12.37	Zam	7.26	8.35	8.54	Cucerdea	7.02	2.35	8.20				
Gărbău	8.01	6.24	5.55	Blăși	6.55	10.31	12.53	Gurasada	7.52	8.57	9.10	Ludoș	7.17	3.26	9.11				
Nădășel	8.14	6.39	6.18	Crăciunel	6.57	10.47	1.18	Ilia	8.08	9.13	9.44	Oșorhei	7.46	5.07	11.39				
Clușiu	8.29	10.37	6.59	Micăsasa	7.31	11.42	2.13	Branicica	8.26	9.30	9.58	Regh.-s. s.	7.57	5.50	7.15				
Apahida	9.03	11.32	8.45	Blași	7.31	11.42	2.27	Deva	8.52	9.54	10.11	Regh.-s. s.—Oșorh.—Cucerdea	8.08	7.25	7.15				
Ghiriș	10.12	12.50	10.11	Teiuș	8.—	12.28	2.49	Simeria (Piski)	10.00	10.19	10.34	Regh.-s. s.	8.30	3.44	3.21				
Cucerdea	10.49	1.35	11.09	Aiud	8.07	1.08	12.54	Orăștia	10.25	10.50	10.46	Regh.-s. s.	8.40	5.14	9.35				
Ujóra	10.56	1.43	11.17	Vinț. de sus	8.24	1.35	1.23	Șibot	10.44	11.16	11.18	Oșorhei	9.05	5.07	11.39				
Vinț. de sus	11.04	1.52	11.26	Uióra	8.—	2.05	1.51	Vinț. de jos	10.44	11.44	11.44	Oșorhei	9.05	5.07	11.39				
Aiud	11.28	2.18	11.54	Cucerdea	8.54	2.13	2.00	Alba-Iulia	11.29	11.44	11.44	Ludoș	9.05	7.05	12.31				
Teiuș	11.45	2.40	12.18	Ghiși	9.23	2.31	2.20	Teiuș	11.56	12.06	12.06	Cucerdea	9.05	7.47	1.15				
Crăciunel	12.13	12.58	8.38	Apahida	9.23	3.18	3.—	Simeria (Piski)	11.56	12.38	12.38	Cucerdea	9.05	7.47	1.15				
Blăși	12.44	1.34	8.43	Clușiu	10.45	4.45	4.23	Simeria	6.—	10.35	4.22	Simeria (Piski)—Hunedora	10.50	4.40	9.50				
Micăsasa	1.35	2.29	9.14	Nădășel	11.01	5.14	4.48	Streiu	6.35	11.26	4.58	Cerna	11.13	5.03	10.00				
Copsa mică	1.51	2.48	9.48	Ghirbău	6.29	6.08	5.25	Hătegu	7.21	12.23	5.42	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Mediaș	2.12	3.03	9.50	Aghireș	6.47	6.29	5.43	Pui	8.06	1.21	6.36	Hunedora—Simeria (Piski)	11.48	5.38	10.35				
Elisabetopole	2.31	3.26	10.06	Stana	7.02	6.07	8.05	Crivadia	8.47	2.23	7.24	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Sighișóra	3.46	4.07	10.28	B. Huedin	7.28	7.28	9.02	Hătegu	9.21	3.19	8.04	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Hașfalău	4.02	5.35	11.19	Ciucia	7.28	7.47	6.39	Streiu	9.45	4.—	8.36	Cerna	11.48	5.38	10.35				
Homorod	5.26	7.23	12.27	Bucia	12.17	8.25	7.08	Simeria	9.45	4.—	8.36	Simeria	11.48	5.38	10.35				
Auguștină	6.10	8.09	12.58	Bratca	12.47	8.51	9.56	Arad—Timișóra	6.15	11.30	5.58	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Apața	6.41	8.43	1.15	Rév	1.26	9.30	10.32	Vinga	7.32	12.47	6.46	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Feldióra	7.17	9.18	1.35	Mező-Telegd	1.52	10.07	8.13	Timișóra	8.42	2.04	7.39	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Brașov	8.—	10.05	2.09	Oradea mare	2.18	10.44	8.38	Ghiriș—Turda	7.48	10.35	3.40	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Timișu	12.26	5.57	3.01	P. Ladány	2.25	11.04	8.43	Turda—Ghiriș	8.08	10.55	4.—	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Predeală	1.11	6.29	3.31	Szolnok	3.46	1.16	10.05	Ghiriș	10.24	4.50	9.30	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
București	8.35	12.10	9.15	Szolnok	5.23	3.31	11.46	Turda	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Mureșu—Ludoșu—Bistrița	4.—	4.50	7.21	Budapesta	7.30	6.35	1.50	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Mureșu—Ludoșu	4.—	4.50	7.21	Viena	1.55	3.00	7.20	Turda	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Tagu-Budateleoa	6.48	7.21	7.21	Mureșu—Ludoșu	4.—	4.50	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Bistrița	9.59	7.21	7.21	Bistrița	1.16	4.50	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Careii-mari—Zelău	5.45	7.03	7.03	Tagu-Budateleoa	4.50	7.21	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Zelău	11.—	7.03	7.03	Mureșu—Ludoșu	7.21	7.21	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Careii-mari	5.45	7.03	7.03	Bistrița	1.16	4.50	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				
Zelău	11.—	7.03	7.03	Tagu-Budateleoa	4.50	7.21	7.21	Ghiriș	10.44	5.10	9.50	Hunedora	11.48	5.38	10.35				

Nota: Numerii încadrați cu linii grăse însemnăză orașe de nopte.